

RP 73/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar ändras och att lagen om smittsamma sjukdomar ändras temporärt.

I propositionen föreslås det att giltighetstiden för de temporära bestämmelser som utfärdats för att förhindra spridning av covid-19-epidemin förlängs. De temporära bestämmelserna gäller särskilda hygienkrav som ska iakttas i förplägnadsrörelser och andra tjänster och temporär begränsning av verksamheten när epidemiläget kräver det. Enligt förslaget ska dessutom giltighetstiden för bestämmelserna om övervakningen av skyldigheterna i fråga och för bestämmelsen om ändringssökande förlängas.

Det föreslås att definitionen av närkontakt i bestämmelsen om förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare preciseras så att skillnaderna när det gäller spridningsrisken i fråga om utrymmen inomhus och utomhus beaktas i definitionen.

Lagen om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar avses träda i kraft den 1 juni 2021. Lagen om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar avses träda i kraft den 1 juli 2021 och gälla till och med den 31 december 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget	4
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser	7
4.1 Föreslagna ändringar	7
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
5 Alternativa handlingsvägar	10
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	10
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	10
6 Remissvar	10
7 Specialmotivering	11
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	14
9 Ikraftträdande	15
10 Verkställighet och uppföljning	15
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	15
LAGFÖRSLAG	21
1. Lag om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar	21
2. Lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar	22
BILAGOR	33
PARALLELLTEXT	33
1. Lag om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar	33
2. Lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar	34

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I mars 2021 hade redan över 120 miljoner fall av covid-19 orsakade av SARS-CoV-2-viruset konstaterats ute i världen, och fram till mars 2021 har över 2,6 miljoner dödsfall till följd av sjukdomen rapporterats. I den uppdaterade lägesbild Institutet för hälsa och välfärd presenterade den 16 april 2021 var det rapporterade antalet sjukdomsfall i Finland sammanlagt över 83 600 och 887 dödsfall relaterade till covid-19 har rapporterats.

Covid-19-epidemin har i Finland hanterats genom lagstiftning på flera olika sätt. Restriktionerna och de befogenheter som tryggar social- och hälsovårdssystemets funktionsförmåga har baserat sig på beredskapslagen (1552/2011) och temporär lagstiftning som utfärdats med stöd av 23 § i grundlagen (lagstiftning för undantagsförhållanden), ny vanlig lagstiftning och tillämpning av gällande lagstiftning.

I 58 a–h och 59 a–e § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016), som gäller temporärt, föreskrivs det om de medel som står till buds och som är nödvändiga för att förhindra spridning av covid-19-epidemin. Bestämmelserna om begränsningar av restaurangernas verksamhet och bestämmelsen om verkställigheten av beslut trädde i sin nuvarande form i kraft den 1 mars 2021. Hygienkraven i fråga om andra tjänster samt restriktionerna i anslutning till olika epideminivåer och bestämmelserna om övervakningen av dessa trädde i kraft den 22 februari 2021. På grund av tolkningsproblem i anslutning till tillämpningen ändrades därefter ordalydelsen i 58 d och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar genom lag 262/2021 som trädde i kraft den 31 mars 2021.

Antalet nya covid-19-fall har börjat minska betydligt under de senaste fem veckorna, vilket är ett tecken på att epidemin i Finland för närvarande håller på att lugna ner sig. Det märks tydligt att de rekommendationer och restriktioner som getts har gett resultat och minskat smittspridningen. Under vecka 15 (12–18.4) konstaterades färre än 1900 fall och den 19 april 2021 var incidensen 85/100 000 invånare/14 dygn.

Det konstateras dock fortfarande så många smittfall att läget snabbt kan förvärras igen om kontakterna mellan människor ökar avsevärt och smittfallen kan spridas friare bland befolkningen. Bestämmelserna i 58 a–58 h och 59 a–59 e § i lagen om smittsamma sjukdomar gäller till och med den 30 juni 2021, men om covid-19-epidemin fortsätter är det nödvändigt att förlänga bestämmelsernas giltighetstid ytterligare.

1.2 Beredning

Syftet med regeringspropositionen är att förlänga giltighetstiden för de skyldigheter och begränsningar som gäller förplägnadsverksamhet, persontrafik och andra tjänster från och med den 1 juli till och med den 31 december 2021. Regeringens proposition har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet och beredningen har baserat sig på de regeringspropositioner och riksdagshandlingar där bestämmelserna om förplägnadsverksamhet (RP 6/2021 rd och RP 32/2021 rd) samt bestämmelserna om persontrafik och andra tjänster (RP 245/2021 rd och RP 31/2021 rd) har behandlats grundligt.

Eftersom ärendet är brådskande har det varit nödvändigt att avvika från anvisningarna om hörande vid beredning av författningar.

RP 73/2021 rd

Utlåtanden lämnades av inrikesministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, regionförvaltningsverken (gemensamt utlåtande), Ålands landskapsregering, Finlands Kommunförbund rf, Helsingfors och Nylands sjukvårds-distrikt, Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt, samkommunen Kainuun sosiaali- ja terveyden-huollon kuntayhtymä, Finlands Näringsliv rf, Finavia Abp, Finland Festivals ry, Helsingfors-regionens trafik (HRT), Finsk Handel rf, Konkurrens- och konsumentverket, Turism- och Restaurangförbundet rf, Servicefacket PAM rf, Företagarna i Finland rf, Tapahtumateollisuus ry, Transport- och kommunikationsverket Traficom och VR-Group Ab.

Det ordnades ett diskussionsmöte om regeringspropositionen den 27 april 2021.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Incidensen för covid-19-viruset

Det riksomfattande epidemiläget försämrades betydligt i februari 2021 och nådde den mest oro-väckande nivån i mars. Antalet nya covid-19-fall har nu under de senaste fem veckorna minskat betydligt. I hela landet var incidensen under 14 dygn 105 under perioden 5–18.4 och 64 under perioden 19–25.4. Under dessa perioder konstaterades 5 799 respektive 3 544 nya fall. Det effektiva reproduktionstalet uppskattas för närvarande vara 0,75–0,90 (sannolikhetsintervallet 90 %). Antalet tester som tagits har minskat något. Å andra sidan har också antalet positiva testresultat av de analyserade testerna minskat under den senaste månaden, vecka 15 var andelen cirka 1,8 procent. Det här innebär att smittfallen fortfarande upptäcks effektivt.

I den uppdaterade epidemiologiska lägesbild som Institutet för hälsa och välfärd presenterade den 29 april 2021 var incidensen för covid-19 i Finland under de senaste 14 dagarna cirka 60 per 100 000 invånare. I den uppdaterade lägesbilden i promemorian som Institutet för hälsa och välfärd presenterade den 29 april 2021 befann sig fem (5) av sjukvårdsdistrikten i samhälls-spridningsfasen. Fem av sjukvårdsdistrikten befann sig i accelerationsfasen. Tio av sjukvårds-distrikten befann sig på epidemins basnivå. Enligt promemorian befann sig landskapet Åland den 29 april 2021 i accelerationsfasen.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd har den regionala incidensen under den senaste uppföljningsperioden på 14 dagar (från den 13 till den 26 april) jämfört med uppföljningsperioden dessförinnan (från den 30 mars till den 12 april) ökat i sex (6) av de 21 sjukvårdsdistrikten. Under uppföljningsperioden konstaterades över 100 nya fall i Helsingfors och Nylands, Egentliga Finlands, Birkalands, Päijät-Häme och Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt. Under den senaste uppföljningsperioden på 14 dagar konstaterade nya fall i samtliga sjukvårdsdistrikt.

Den 29 april 2021 vårdades sammanlagt 125 patienter på sjukhus, och av dessa var 32 personer i intensivvård. Antalet covid-19-patienter som får sjukhusvård ökar i takt med att antalet fall ökar med en fördröjning på en eller två veckor. I mars ökade behovet av specialiserad sjukvård och intensivvård i och med att antalet smittfall ökade och på avdelningarna vårdades den 24 mars och 31 mars sammanlagt nästan 300 covid-19-patienter.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd har antalet nya covid-19-fall börjat minska betydligt från den högsta nivån i mars och antalet fall har minskat varje vecka. Också det sammanlagda antalet patienter inom sjukvården har minskat betydligt. Sedan slutet av mars har antalet intensivvårdspatienter minskat betydligt, men under den senaste veckan har antalet hållit sig relativt

RP 73/2021 rd

stabil. Enligt de senaste prognoserna kommer patientantalen inom den specialiserade sjukvården och intensivvården sannolikt att vara mindre under den kommande veckan än under de föregående veckorna. I Finland håller epidemin alltså för närvarande på att lugna ner sig.

Även om den riksomfattande incidensen har minskat, förekommer det dock stora regionala skillnader i incidensen och epidemins tidsmässiga utveckling i Finland. Enligt Institutet för hälsa och välfärd konstateras det fortfarande så många smittfall att läget snabbt kan förvärras igen om kontakterna mellan människor ökar avsevärt och smittfallen kan spridas friare bland befolkningen.

Covid-19-läget i EU- och EES-länderna

Vid månadsskiftet mars–april under veckorna 13–14 konstaterades den högsta incidensen i Europa under 14 dygn per 100 000 invånare i Ungern, där talet var 861/100 000/14 dygn, i Polen (840), Cypern (774), Sverige (771), Estland (770) och Frankrike (762). Också i många östeuropeiska länder, inklusive Slovenien, Kroatien, Bulgarien och Tjeckien var incidensen hög.

Av närområdena fortsätter det svåra epidemiläget i Sverige och ett stort antal smittfall konstateras. Samtidigt har incidensen i en del länder varit relativt stabil eller så har incidensen minskat i uppföljningen under 1–5 veckor. Av närområdena har incidensen i Estland sjunkit från den högsta nivån i mars (över 1500/100 000/14 dygn) till talet 770/100 000/14 dygn.

Virusvarianternas inverkan på spridningen av covid-19-epidemin

Sammanlagt 4200 fall som orsakats av varianter av coronaviruset hade anmälts till Institutet för hälsa och välfärds register över smittsamma sjukdomar fram till den 19 april 2021. Av dessa har största delen, 3658 fall varit av den så kallade virusvarianten från Storbritannien (B.1.1.7), 541 fall av den så kallade virusvarianten från Sydafrika (B.1.351) och ett fall av den så kallade virusvarianten från Brasilien (P.1). Enligt uppgifter från Institutet för hälsa och välfärd av den 28 april 2021 förekommer virusvarianter i alla landskap. Den virusvariant från Storbritannien som smittar lättare (B.1.1.7) har spridit sig i stor utsträckning i Finland, och virusvarianten börjar bli vanligare än det ursprungliga viruset. Kraftigast är ökningen av virusvarianterna inom området för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

De temporära bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar

I 58 a § (165/2021) i lagen om smittsamma sjukdomar, som gäller temporärt till och med den 30 juni 2021, har det för att förhindra spridningen av coronavirusepidemin föreskrivits om krav på instruktioner och hygien i fråga om kunder i förplägnadsrörelser, om det allmänna kravet på avstånd mellan kundplatserna och om skyldigheten att planera verksamheten. Närmare bestämmelser om dessa krav samt om skyldigheterna i anknytning till kundernas vistelse och placeringen av kundplatser utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet är det också möjligt att begränsa antalet kundplatser i en förplägnadsrörelse samt förplägnadsrörelsens öppettider och serveringstider när de villkor som anges i lagen är uppfyllda.

Riksdagen godkände den 14 april 2021 regeringens proposition RP 32/2021 rd med förslag till ändring av paragraf 58 a §, enligt vilken statsrådet under de förutsättningar som anges i lagen kan föreskriva om större begränsningar än tidigare av antalet kundplatser samt serverings- och öppettider (304/2021).

RP 73/2021 rd

I 4 och 5 § i statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelser verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom (166/2021), som utfärdats med stöd av 58 a § i lagen och som är i kraft till och med den 30 juni 2021, föreskrivs det om de allmänna skyldigheter som föreskrivs för förplägnadsverksamhet samt om begränsning av förplägnadsrörelser kundantal och av serverings- och öppettider enligt landskap och typ av restaurang. Förordningen utfärdades den 26 februari 2021 och vid beredningen av den beaktades den senaste tillgängliga informationen om coronavirusepidemins förlopp samt bedömdes begränsningarnas nödvändighet och proportionalitet i epidemilägena i områdena.

Riksdagen godkände den 8 mars 2021 regeringens proposition RP 22/2021 rd. Enligt den temporära 3 a § (184/2021) i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet som ingår i den propositionen ska förplägnadsrörelser med tillhörande utrymmen inomhus och utomhus under en pandemi som till sina verkningar kan jämföras med en synnerligen allvarlig storolycka hållas stängda för kunder i de områden där detta är nödvändigt för att förhindra spridning av den smittsamma sjukdomen. Lagen godkändes som ett i 23 § i grundlagen avsett tillfälligt undantag från de grundläggande fri- och rättigheterna under undantagsförhållanden. Bestämmelsen gällde under perioden 9–28 mars 2021 och den gällde inte personalrestauranger eller förplägnadsrörelser försäljning av sådan mat eller dryck som avnjuts någon annanstans. Stängningen av restauranger förlängdes genom lag (257/2021) från och med den 29 mars till och med den 18 april 2021.

De större begränsningarna än tidigare av förplägnadsrörelser kundantal samt av serverings- och öppettider infördes genom förordning av statsrådet från och med den 19 april 2021 områdesvis och enligt typen av förplägnadsrörelse när förplägnadsverksamheten öppnades på nytt i hela landet (305/2021).

Enbart genom reglering som gäller förplägnadsrörelser kan man inte påverka spridningen av det virus som orsakar covid-19, men den är en nödvändig och behövlig del av åtgärder som utgörs av begränsningar och förpliktelser som sträcker sig till olika områden i samhället. Trots att det är mycket svårt att testa och på förhand fastställa vilken effekt enskilda begränsningar har på epidemins framfart och på ändringen i reproduktionstalet, bedöms begränsningarna inom förplägnadsverksamheten för sin del skydda befolkningen mot spridning av en smittsam sjukdom. Därför är det viktigt att de gällande begränsningarna och i synnerhet giltighetstiden för bemyndiganden att utfärda förordning av statsrådet förlängs.

Definitionen av närkontakt i 58 d § 4 mom., som gäller förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare, omfattar verksamheten såväl inomhus som utomhus. Definitionen har i praktiken lett till att hobby- eller evenemangsverksamhet som sker utomhus inte har kunnat ordnas på det sätt som bestämmelsen förutsätter och att sådan verksamhet således inte alls har kunnat ordnas på de områden där det har fattats ett beslut som avses i bestämmelsen om förutsättningarna för användning av utrymmena.

Det bedöms att rekommendationerna och begränsningarna samt stängningen av förplägnadsrörelserna har hindrat spridningen av epidemin. Även om det är svårt att i synnerhet uppskatta antalet exponeringar och smittfall som skett i förplägnadsrörelser, verkar stängningen av förplägnadsrörelser genom speciallagstiftning den 9 mars 2021 ha inverkat på epidemins förlopp. Antagandet om betydelsen av åldersgruppen 20–49 för spridningen av smitta stöds av den kraftiga minskningen av smittfall i alla åldersgrupper särskilt under nedstängningen. Av alla begränsningsåtgärder verkar detta ha haft den allra största effekten när det gäller att minska smittorisken. Alla de begränsningar som avses i propositionen har dessutom den bieffekten att de i synnerhet i kombination med varandra också i större utsträckning påverkar människors rörlighet och antalet sociala kontakter.

3 Målsättning

Covid-19-epidemin kan fortgå till långt in på hösten och vintern även om vaccinationerna har inletts. Spridningen av epidemin har hittills förhindrats genom mål och åtgärder enligt regeringens hybridstrategi och handlingsplan. Även om epidemin har visat tecken på att avta och antalet covid-19-smittfall har minskat, kan epidemiläget dock på samma sätt som i fjol försämrats på nytt efter sommaren.

De föreslagna bestämmelserna syftar uttryckligen till att förhindra spridningen av sjukdomen covid-19 så att de myndighetsåtgärder det regionala smittläget förutsätter möjliggörs inom olika samhällssektorer under den pågående epidemin.

Syftet med förslaget till lag om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar är att precisera definitionen av närkontakt i bestämmelsen om förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare. Genom ändringen preciseras tillämpningsområdet för definitionen så att spridningsriskerna i fråga om utrymmen inomhus och utomhus beaktas bättre. Syftet är att för sin del säkerställa bestämmelsens proportionalitet i en situation där spridningsrisken varierar i de olika verksamheter som omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde.

Syftet med bestämmelserna om förplägnadsrörelser är att möjliggöra snabba och effektiva åtgärder i en situation där det är nödvändigt att vidta begränsningar för att förebygga spridningen av epidemin. Om epidemiläget förutsätter strängare begränsningar gällande förplägnadsverksamhet kan en proposition om dessa med stöd av bestämmelserna beredas omedelbart för behandling i riksdagen.

Ett viktigt syfte med lagen är också att stärka de lokala och regionala myndigheternas möjligheter att proaktivt och snabbt vidta nödvändiga och proportionerliga åtgärder för att förhindra spridning av coronaviruset och därmed skydda befolkningen mot sjukdomen covid-19 i en situation där antalet covid-19-smittfall börjar öka igen. Ett mål är också att trygga social- och hälsovårdssystemets bärkraft i en situation där antalet fall av smittsam sjukdom börjar öka igen.

I propositionen föreslås det att definitionen av närkontakt i 58 d § 4 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar ändras. Dessutom föreslås det att giltighetstiden för 58 a–58 h §, 59 a–59 e § samt 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar förlängs med små ändringar genom att det stiftas en ny temporär lag som är i kraft under perioden 1 juli–31 oktober 2021.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås det att 58 d § 4 mom. 1 punkten i lagen om smittsamma sjukdomar ändras så att med närkontakt i fortsättningen avses att människor vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymmen inomhus på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter. I och med ändringen ska ett två meters avstånd till andra personer inte förutsättas i med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus. Säkerhetsavståndet på två meter ska gälla endast verksamhet inomhus.

Det föreslås att giltighetstiden för de gällande 58 a–58 h §, 59 a–59 e § och 91 § 1 mom. i övrigt förlängs i sin nuvarande form till och med den 31 december 2021.

RP 73/2021 rd

Bakgrunden till förslagen är social- och hälsovårdsministeriets och Institutet för hälsa och välfärds utredning om epidemins nuvarande och dess förutsägbara läge.

Det bedöms att rekommendationerna och begränsningarna samt stängningen av förplägnadsrörelserna har hindrat spridningen av epidemin. De begränsningar som avses i propositionen påverkar i synnerhet i kombination med varandra också i större utsträckning människors rörlighet och antalet sociala kontakter.

Dessutom framskrider coronavirusvaccinationerna bra inom alla specialupptagningsområden. I hela landet har redan över 88 procent av dem som fyllt 70 år fått en vaccindos. De medicinska riskgrupperna beräknas i huvudsak ha fått sin första dos före mitten av maj månad. Vaccinationerna har troligtvis minskat behovet av sjukhusvård för de personer som insjuknat i sjukdomen covid-19. När våren framskrider är det också möjligt att epidemins säsongsvariation bidrar till den goda utvecklingen.

För närvarande motsvarar antalet konstaterade smittfall faktiskt läget vid årsskiftet och i oktober–november 2020, vilket betyder att det fortfarande konstateras många smittfall även om läget har förbättrats. Läget kan snabbt förvärras igen om kontakterna mellan människor ökar avsevärt och smittfallen kan spridas friare bland befolkningen. Till exempel i Indien försämrades epidemiläget mycket snabbt: i slutet av februari 2021 var incidensen 14,2 per 100 000 invånare, jämfört med över 290 fall per 100 000 invånare i slutet av april. I Indien upptäcktes också en ny variant av coronaviruset, B.1.617. För närvarande finns det ännu inte tillräckligt med information om den nya virusvariantens förmåga att smitta och sprida sig eller framkalla en allvarlig sjukdomsform.

Det bör dessutom beaktas att det faktum att den brittiska virusvarianten smittar 1,5 gången lättare gör att de smittfall den orsakar är 50 procent känsligare för en ökning av antalet kontakter jämfört med den ursprungliga virusstammen. Om de sociala kontakterna mellan människor återgick till det normala, skulle det innebära en 3–5-faldig ökning av reproduktionstalet. Denna bedömning baserar sig både på kontaktstudier och på jämförelser mellan coronavirusets nuvarande reproduktionstal och det grundläggande reproduktionstalet R_0 som motsvarar de naturliga kontaktnivåerna. Om den nuvarande nivån på under 1 stiger till R -värdet 2,4–4 i och med normaliserade kontakter och eventuella virusvarianter i sin tur höjer värdet med 1,5 gånger, stiger reproduktionstalet i Finland till 3,6–6. Det effektiva reproduktionstalet bör således sjunka under 0,16–0,25 för att man på en gång ska kunna återgå till normala kontakter. Alternativt bör vaccinationsskyddet i befolkningen vara 75–85 procent.

Det är förståeligt att man önskar och förväntar sig en betydande förbättring av läget tack vare vaccinerna. Det finns dock ingen fullständig säkerhet om hur omfattande deras slutliga skyddseffekt kommer att vara, liksom inte heller om vaccinationstäckningen. Om vaccinet skyddseffekt (VE) varierar mellan 80 och 95 procent och vaccinationstäckningen ligger mellan 70 och 95 procent, varierar den effektiva vaccinationstäckningen, dvs. andelen skyddade personer mellan 56 och 90 procent. Det är alltså inte klart om en tillräcklig andel skyddade personer kan uppnås jämfört med den ovannämnda andel på 75–85 procent som behövs för att kontrollera en epidemi i en situation med normala kontakter. Även om årstidsväxlingarna stöder uppnåendet av en låg nivå på sommaren, fungerar effekten i omvänd riktning på hösten. Om vaccinationerna stannar vid de nedre gränserna för dessa bedömningar och andra begränsningar slopas, är det fortfarande möjligt att Finland hamnar i ett avsevärt allvarigare epidemiläge än vi hittills har upplevt.

De virusvarianter som redan har upptäckts i Finland och som blivit vanligare under de senaste veckorna ger upphov till en märkbar osäkerhet i fråga om de positiva utsikterna. Virusvarianter

förekommer redan i alla landskap. Den virusvariant från Storbritannien som smittar lättare (B.1.1.7) har spridit sig i stor utsträckning i Finland, och virusvarianten börjar bli vanligare än det ursprungliga viruset. Kraftigast har ökningen av virusvarianterna varit inom området för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Dessutom har det i världen observerats helt nya virusvarianter som eventuellt kan smitta lätt. Dessutom är det möjligt att vissa virusvarianter kan stå emot det skydd som vaccinationerna ger. Om sådana virusvarianter förekommer och de t.ex. när resandet igen blir möjligt sprids till Finland, kan sommarens och höstens positiva prognoser ännu förändras.

Det bör noteras att även om vaccinerna ger ett högt skydd, t.ex. 90 procent, mot allvarliga sjukdomsformer, kan även antalet allvarliga fall som bryter ut trots vaccinationerna öka avsevärt om det totala antalet smittfall tillåts bli mycket högt. Även om man med hjälp av vacciner kan förhindra allvarliga sjukdomsformer hos befolkningen, är vaccinationernas effekt på lindriga sjukdomsformer inte lika bra. Även lindriga sjukdomsformer hos vaccinerade kan leda till en sjukdomsform som orsakar långvariga symptom (s.k. long covid).

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

De allmänna konsekvenserna av de begränsningar som gäller förplägnadsverksamhet som det är fråga om i propositionen har beskrivits i regeringens propositioner RP 72/2020 rd, RP 139/2020 rd och RP 6/2021 rd.

En bedömning av konsekvenserna av de föreslagna 58 c–58 h § och 59 a–59 e § ingår i avsnitt 4.2 De huvudsakliga konsekvenserna i de regeringspropositioner som gäller de gällande temporära lagarna (RP 245/2020 rd och RP 31/2021 rd). Konsekvenserna bedöms också i betänkandena av riksdagens social- och hälsovårdsutskott ShUB 1/2021 rd, ShUB 2/2021 rd och ShUB 7/2021 rd samt t.ex. i kulturutskottets utlåtande KuUU 12/2020 rd.

I och med den föreslagna ändringen av definitionen av närkontakt i 58 d § 4 mom. ska definitionen av närkontakt i fråga om utrymmen utomhus som är avsedda för kunder och deltagare gälla vistelse ansikte mot ansikte eller fysisk kontakt till en annan människa. I och med den föreslagna ändringen är det således också möjligt att vistas i med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus på mindre än två meters avstånd från andra människor.

Enbart genom de bestämmelser om begränsningar som avses i propositionen kan man inte påverka spridningen av coronaviruset, men begränsningarna har klart varit en behövlig och nödvändig del av de åtgärder som utgörs av rekommendationer, begränsningar och förpliktelser som sträcker sig till olika områden i samhället. Trots att det är mycket svårt att testa och fastställa vilken effekt enskilda begränsningar har på epidemins framfart och på ändringen i reproduktionstalet, bedöms begränsningarna t.ex. inom förplägnadsverksamheten, trafiken och den övriga näringsverksamheten skydda befolkningen mot spridning av den smittsamma sjukdomen. Begränsningarna i fråga har också använts i andra länder och undersökningar som fastställer deras verkningsfullhet väntas i framtiden.

De föreslagna begränsningarna används inte nödvändigtvis i syfte att förhindra spridningen av coronavirusepidemin. Syftet med lagens giltighet är däremot att säkerställa att begränsningarna kan införas i en situation där epidemin sprids okontrollerat utan dem. Det finns flera exempel på en sådan spridning globalt, och hotet om en sådan spridning har funnits också i Finland. Det är också möjligt att virusvarianter kan leda till en ökning av antalet allvarliga sjukdomsfall och till en snabb överbelastning av sjukvårds- och intensivvårdskapaciteten. En överbelastning av kapaciteten leder inte bara till att behandlingen av dem som smittats av covid-19 äventyras, utan

också till att behandlingen av dem som lider av andra sjukdomar fördröjs och att vårdens kvalitet försämras avsevärt.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Ett alternativ till den föreslagna ändringen av definitionen av närkontakt i 58 d § är att ingen ändring görs. Med närkontakt avses då också vistelse i samma begränsade utrymme utomhus i med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus på mindre än två meters avstånd från varandra. Detta förebygger sannolikt spridningen av epidemin effektivare än den föreslagna ändringen, men ålägger samtidigt olika skyldigheter i fråga om vistelse i olika utrymmen utomhus: enligt den gällande 58 d § 5 mom. tillämpas t.ex. säkerhetsavståndet på två meter inte på restaurangers terrasser, men vid olika med avseende på område och funktion avgränsade evenemang utomhus ska säkerhetsavståndet på två meter iakttas.

Ett alternativ till att bestämmelsernas giltighetstid förlängs är att giltighetstiden inte förlängs, varvid giltighetstiden för dem löper ut den 30 juni 2021. I detta alternativ har myndigheterna efter juni inte längre tillgång till ett brett urval av metoder för att förebygga spridningen av covid-19-epidemin i en situation där antalet smittfall börjar öka igen. Enligt en promemoria som Institutet för hälsa och välfärd utarbetat den 19 april kommer covid-19-epidemin att på hösten på nytt börja sprida sig i Finland, men effekterna av epidemin är beroende av befolkningens vaccinationstäckning. Enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömning kan det under vinterperioden 2021–2022 ännu förekomma relativt många fall av coronavirussmitta, vilka eventuellt varierar regionalt och enligt vaccinationstäckningen. Enligt bedömningen kan det under vintern dessutom förekomma flera mindre lokala epidemivågor.

En omfattande beskrivning av alternativa handlingsvägar ingår i avsnitt 5 Alternativa handlingsvägar i regeringens propositioner RP 72/2020 rd, RP 139/2020 rd och RP 6/2021 rd samt i RP 245/2020 rd och i RP 31/2021 rd och de behandlas därför inte i detalj här. Som alternativa handlingsvägar övervägdes olika rekommendationer och självreglering samt bestämmelser i sektorslagstiftningen, t.ex. i hälsoskyddslagen.

Vid senare beredning av bestående ändringar bör det bedömas hur bestämmelserna kan tillämpas också på andra smittsamma sjukdomar och lagstiftningen om smittsamma sjukdomar bör bland annat jämföras med beredskapslagstiftningen.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

En beskrivning av de metoder som används utomlands för att förebygga spridningen av covid-19-epidemin ingår i avsnitt 5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet i regeringens propositioner RP 72/2020 rd, RP 139/2020 rd och RP 6/2021 rd samt RP 245/2020 rd och RP 31/2021 rd.

6 Remissvar

Det ordnades ett diskussionsmöte om utkastet till regeringens proposition den 27 april 2021. Utkastet till proposition lämnades till dem som bjudits in till diskussionsmötet den 22 april 2021. Vid diskussionsmötet fanns det möjlighet att framföra synpunkter på utkastet till regeringens proposition. Det var även möjligt att lämna in skriftliga yttranden om utkastet före den 27 april 2021.

RP 73/2021 rd

I diskussionsmötet deltog 27 instanser. Vid diskussionsmötet höll kommunikationsministeriet, inrikesministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, regionförvaltningsverket i Södra Finland, Finlands Näringsliv rf, Finavia Abp, Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Turism- och Restaurangförbundet rf, Servicefacket PAM rf, Företagarna i Finland rf samt Tapahtumateollisuus ry inlägg de bett om på förhand.

Det inkom 21 skriftliga yttranden. Ur de myndigheters synvinkel som avses i lagen om smittsamma sjukdomar ansågs det i regel motiverat att förlänga giltighetstiden för de temporära bestämmelserna, men i utlåtandena anfördes också vissa preciseringsbehov i fråga om innehållet i de temporära bestämmelserna. Företrädarna för de aktörer som eventuellt är föremål för begränsningsåtgärder förhöll sig kritiska till en förlängning av de temporära bestämmelserna.

I aktörernas remissvar framfördes oro över orken och den ekonomiska situationen för företagare och arbetstagare inom servicebranscherna, på vilka de gällande begränsningarna och en eventuell förlängning av begränsningarna redan inverkar avsevärt. I remissvaren framfördes det att tröskeln för tillämpningen av vissa begränsningsåtgärder som inverkar mest på aktörernas verksamhet bör höjas t.ex. genom att man utöver incidensen också lägger till antalet patienter som får sjukhusvård som en förutsättning för tillämpningen. I remissvaren ansågs det viktigt att aktörernas förebyggande åtgärder för att förbättra hälsosäkerheten beaktas bättre än för närvarande vid tillämpningen av eventuella begränsningar.

Aktörerna framförde dock i sina remissvar att det kan finnas ett behov av begränsningsåtgärder i situationer där de åtgärder som aktörerna redan vidtagit inte är tillräckliga och epidemin hotar att bli okontrollerbar. När det gäller begränsningsåtgärder ansågs det att sådana oflexibla fasta kostnader som förorsakas företagare ska ersättas till fullt belopp i en situation där företagets verksamhet är olönsam på grund av begränsningsåtgärderna.

I fråga om remissvaren hänvisas det dessutom till de remissvar som inkommit i samband med behandlingen av regeringens proposition med förslag till lag om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 245/2020 rd), till de remissvar som inkommit i samband med behandlingen av regeringens proposition (RP 6/2021 rd) samt till de remissvar som inkommit i samband med behandlingen av regeringens proposition (RP 31/2021 rd).

7 Specialmotivering

58 a §. *Temporär begränsning av förplägnadsrörelsers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom.* Bestämmelsen i 58 a § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller till utgången av juni 2021 grundar sig på den paragraf som trädde i kraft den 1 juni 2020 och som ändrades i social- och hälsovårdsutskottet utifrån grundlagsutskottets utlåtande (RP 139/2020 rd, GrUU 31/2020 rd, ShUB 27/2020 rd).

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det förutom till den ovannämnda regeringspropositionen och till social- och hälsovårdsutskottets betänkande även till avsnitt 4.1 Förslagen (s. 8) i regeringens proposition (RP 6/2021 rd) med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (165/2021).

58 b §. *Tillsyn över förplägnadsrörelser och uppföljning av förutsättningar för begränsningar.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 4.1 Förslagen (s. 10) i regeringens proposition (RP 6/2021 rd) med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (165/2021).

58 c §. *Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 77) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021). Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet och till denna del hänvisas det i fråga om motiveringen också till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 18).

58 d §. *Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin.* Enligt vad som föreslås ska 4 mom. ändras så att ett avstånd på mindre än två meter till en annan människa i fråga om definitionen av närkontakt gäller endast utrymmen inomhus.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd är syftet med säkerhetsavståndet att minska den virusmängd som från den person som bär smitta hamnar i en utsatt personens omedelbara närhet och i sista hand i andningsvägarna. Ett säkerhetsavstånd på en meter minskar risken för smitta, och ett två meters säkerhetsavstånd minskar risken ytterligare. I trånga utrymmen inomhus eliminerar dessa avstånd dock inte heller risken för smitta. När det gäller säkerhetsavståndet är det enligt Institutet för hälsa och välfärd också av betydelse om personerna är ansikte mot ansikte, parallellt eller t.ex. efter varandra.

Coronaviruset smittar i huvudsak via droppsmitta när en person som insjuknat hostar eller nyser. Till största delen faller de här dropparna till marken inom en meters avstånd. På detta baserar sig det ursprungliga säkerhetsavståndet. Coronaviruset kan också smitta luftburet, dvs. i form av små aerosoler. Detta innebär att det när man hostar och talar utöver större droppar också uppstår mycket små partiklar, aerosoler, som kan bli och sväva i luften för en längre tid. Då kan smittan fås också på ett längre avstånd än två meter. Luftburna smittfall, dvs. smittfall via aerosoler, har observerats närmast i sådana utrymmen inomhus där ventilationen är dålig. I vissa fall hade den person som insjuknat dessutom andats kraftigt, t.ex. sjungit, ropat eller talat högljutt. Med hjälp av noggranna laboriemetoder har virusets genom (RNA) kunnat hittas på t.o.m. 7–8 meters avstånd. I dessa fall saknas dock nästan utan undantag bevis för om viruset också kan orsaka smitta eller om virusets små RNA-mängder endast kan hittas med känsliga metoder. I utrymmen utomhus minskar risken för smitta betydligt jämfört med utrymmen inomhus där ventilationen är bristfällig och där man vistas nära varandra.

I fråga om säkerhetsavstånden ska bl.a. egenskaperna för utrymmet i fråga och ventilationen för utrymmet beaktas. En kategorisk rekommendation om ett säkerhetsavstånd på två meter betjänar inte alla utrymmen och därför bör man i regleringen beakta hur säkerhetsavståndet kan tillämpas i olika utrymmen. Den föreslagna ändringen gör det möjligt att bättre än för närvarande ordna olika evenemang i utrymmen utomhus och idrotts- och motionstjänster samt att övervaka de skyldigheter som gäller dem. Även om avståndet som gäller ett säkerhetsavstånd på två meter inte längre förutsätts i utrymmen utomhus, ska de allmänna hygienbestämmelser som det föreskrivs om i 58 c § dock iakttas vid evenemang och hobbyverksamhet utomhus. Således ska kundernas och deltagarnas vistelse vid hobbyverksamhet och evenemang fortsättningsvis ordnas så gles som det bara är möjligt med beaktande av särdragen i verksamheten i fråga och eventuella kundplatser placeras tillräckligt långt från varandra. De restriktioner i fråga om sammankomster som regionförvaltningsverken har fastställt har varit olika på olika håll i Finland. Enligt bestämmelserna har t.ex. offentliga tillställningar och allmänna sammankomster av en viss storlek kunnat ordnas i begränsade utrymmen utomhus och inomhus om man vid tillställningarna följer den anvisning som Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriet gett om säkerhetsavstånd och hygienpraxis.

RP 73/2021 rd

Till övriga delar hänvisas det i fråga om motiveringen till den föreslagna 58 d § till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 83) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) samt till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 19). Dessutom hänvisas det i samband med utskottsbehandlingen av regeringens proposition med förslag till ändring av 58 g § (RP 31/2021 rd) till den ändring av 58 d § som social- och hälsovårdsutskottet gjort samt till dess motivering i social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 7/2021 rd, s. 3).

58 e §. Åtgärder som gäller persontrafik och som syftar till att förhindra spridning av covid-19-epidemin. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 90) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021).

58 f §. Temporär begränsning av antalet passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 91) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021). Bestämmelsen ändrades i social- och hälsovårdsutskottet och till denna del hänvisas det i fråga om specialmotiveringen dessutom till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 20).

58 g §. Temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 8) i regeringens proposition (RP 31/2021 rd) med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (262/2021). Dessutom hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 94) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021).

58 h §. Plan för åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 101) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021). Bestämmelsen ändrades i social- och hälsovårdsutskottet och till denna del hänvisas det i fråga om specialmotiveringen dessutom till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 21).

59 a §. Tillsyn. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 102) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021). Bestämmelsen ändrades i social- och hälsovårdsutskottet och till denna del hänvisas det i fråga om specialmotiveringen dessutom till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 21).

59 b §. Inspektioner. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 103) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma

RP 73/2021 rd

sjukdomar (147/2021). Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet och till denna del hänvisas det i fråga om specialmotiveringen också till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 21).

59 c §. Förelägganden och tvångsmedel. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 104) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021). Bestämmelsen ändrades utifrån utskottsbehandlingen i social- och hälsovårdsutskottet och till denna del hänvisas det i fråga om specialmotiveringen också till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 22).

59 d §. Behörig kommunal myndighet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 108) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021). Bestämmelsen ändrades i social- och hälsovårdsutskottet och till denna del hänvisas det i fråga om specialmotiveringen dessutom till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 22).

59 e §. Rätt att få information. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. Bestämmelsen fogades av social- och hälsovårdsutskottet till lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021). I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 1/2021 rd, s. 23).

91 §. Verkställighet av beslut. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i sin helhet ordalydelsen i den temporära bestämmelse som gäller till och med den 30 juni 2021. I fråga om specialmotiveringen hänvisas det till avsnitt 7 Specialmotivering (s. 112) i regeringens proposition (RP 245/2020 rd) med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021) samt till avsnitt 4.1 Förslagen (s. 10) i regeringens proposition (RP 6/2021 rd) med förslag till lag om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (165/2021).

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I den föreslagna 58 a § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det om flera bemyndiganden att utfärda förordning. Med stöd av dem ska det på samma sätt som för närvarande utfärdas närmare bestämmelser om förplägnadsrörelsernas allmänna skyldigheter, placeringen av och upprätthållandet av ett tillräckligt avstånd mellan kunderna samt om planen.

I 2–4 mom. ska det fortfarande föreskrivas om de förutsättningar med stöd av vilka det genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om begränsning av hur många kunder som får vistas i en rörelses lokaler och av öppettider och serveringstider.

Avsikten är att de begränsningar som utfärdas genom förordningen ska motsvara begränsningarna i statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelsernas verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom (942/2020). Utöver att det genom förordning endast får föreskrivas om sådana begränsningar som är nödvändiga för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom, ska statsrådet också noggrant följa upp huruvida de i 58 a § 2 och 3 mom. avsedda förutsättningarna för begränsningar fortsatt föreligger och, om situationen kräver det, utan dröjsmål vidta åtgärder för att upphäva eller ändra begränsningarna.

9 Ikraftträdande

I propositionen föreslås det att lagen om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar ska träda i kraft den 1 juni 2021. Dessutom föreslås det att lagen om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar ska träda i kraft den 1 juli 2021 och gälla till och med den 31 december 2021.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd kan det under höst- och vinterperioden 2021–2022 ännu förekomma relativt många fall av coronavirussmitta, vilka eventuellt varierar regionalt och enligt vaccinationstäckningen. Det kan förekomma flera mindre lokala epidemivågor under vintern och inte heller omfattande epidemier kan uteslutas.

Eftersom vaccineringen enligt nuvarande uppgifter sannolikt ger ett gott skydd även mot sådana allvarliga sjukdomsformer som orsakas av de virusvarianter som för närvarande förekommer i Finland, kan det antas att effekterna på belastningen på sjukhusvården blir liten. Det är dock möjligt att viruset i fortsättningen kan förändras så att effekten av de vaccin som nu används minskar snabbare än väntat.

Av ovannämnda skäl är det viktigt att man snabbt kan återgå till de begränsningar som eventuellt upphävs under våren och sommaren. Man måste också i fortsättningen försöka förhindra att epidemin sprids så effektivt, tillräckligt proaktivt, snabbt och med så små dröjsmål som möjligt.

Av dessa orsaker bör giltighetstiden för de temporära bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar enligt Institutet för hälsa och välfärd förlängas till utgången av 2021.

10 Verkställighet och uppföljning

Effekterna av Finlands hybridstrategi för bekämpningen av coronavirusepidemin följs med hjälp av epidemiologiska, medicinska och funktionella parametrar. Syftet är att man genom att följa mångsidiga indikatorer ska kunna reagera på eventuella förändringar i epidemiläget.

Avsikten är att följa verkställigheten av lagen och behoven av tilläggsanslag för myndigheterna till följd av den samt konsekvenserna för olika samhällssektorer inom ramen för det pågående arbetet för att hindra covid-19-epidemins spridning på statsrådsnivå.

Verkställigheten av lagen och hur dess ändamål och syfte uppfylls samt dess konsekvenser kommer att följas på regional nivå och även på statsrådsnivå som ett led i det pågående arbetet för att hindra spridningen av covid-19.

Social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd gör dessutom en gång i veckan både en riksomfattande och en regional bedömning av epidemiläget. Institutet för hälsa och välfärd sammanställer en gång i veckan åt ministeriet ett särskilt utlåtande om covid-19-epidemiläget regionalt med hänsyn till förordningen om temporär begränsning av förplägnadsrörelsers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Ministeriet granskar utifrån dessa uppgifter hur nödvändigt det är att hålla begränsningarna inom förplägnadsverksamheten i kraft, och bereder vid behov de förslag som behövs och lämnar dem till statsrådet för behandling.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Bestämmelserna för vilka det föreslås att giltighetstiden förlängs har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 44/2020 rd och GrUU 31/2020 rd).

RP 73/2021 rd

Bestämmelserna är av betydelse särskilt med tanke på 7 § (Rätten till liv, personlig frihet och integritet), 9 § (Rörelsefrihet), 10 § (Skydd för privatlivet), 11 § (Religions- och samvetsfrihet), 13 § (Mötes- och föreningsfrihet), 15 § (Egendomsskydd), 16 § (Kulturella rättigheter), 18 § (Näringsfrihet och rätt till arbete), 19 § (Rätt till social trygghet) och 22 § (Respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna) i grundlagen. I regeringens proposition med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 245/2020 rd) beskrivs bestämmelsernas förhållande till grundlagen (s. 113–142). I denna proposition upprepas inte dessa motiveringar till lagstiftningsordningen, utan det hänvisas till den tidigare regeringspropositionen och till grundlagsutskottets utlåtande om den (GrUU 44/2020 rd). I fråga om regleringen av restaurangernas verksamhet hänvisas det till regeringspropositionerna, avsnitt 10 i RP 6/2021 rd och avsnitt 10 i RP 31/2021 rd.

Grundlagsutskottet konstaterade i sitt utlåtande (GrUU 10/2021 rd) att skydd av befolkningens hälsa och människors liv utan tvivel är ett tungt vägande skäl med avseende på systemet med grundläggande fri- och rättigheter. Också upprätthållande av funktionsförmågan hos hälso- och sjukvårdssystemet under den pågående coronavirusepidemin är enligt utskottet en synnerligen vägande grund med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. Denna grund har samband med det allmännas skyldighet enligt 7 § 1 mom. i grundlagen att trygga vars och ens rätt till liv och att även under en pandemi tillförsäkra var och en tillräckliga hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa (19 § 3 mom. i grundlagen). En sådan grund berättigar enligt utskottet exceptionellt långtgående myndighetsåtgärder som också ingriper i människors grundläggande fri- och rättigheter (se t.ex. GrUB 2/2020 rd, s. 5, GrUB 3/2020 rd, s. 3, GrUB 7/2020 rd, s. 4).

Grundlagsutskottet tog vid sin bedömning av de nämnda bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar särskilt fasta på att det med tanke på nödvändighets- och proportionalitetskravet i utskottets praxis gällande coronaepidemin i princip är motiverat och korrekt att koppla de föreslagna befogenheterna för myndigheterna samt de anknyttande skyldigheterna och begränsningarna av de grundläggande fri- och rättigheterna till epidemins basnivå, accelerationsfas och samhällsspridningsfas (GrUU 44/2020 rd). Utskottet upprepade sin bedömning när det behandlade regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar (RP 31/2021 rd) och konstaterade vidare att bl.a. giltighetstiden för beslutet om stängning av lokaler fortfarande är tidsmässigt och regionalt begränsad till vad som är absolut nödvändigt (GrUU 10/2021 rd, punkterna 7–8).

Grundlagsutskottet ansåg bl.a. att lagens giltighetstid var av betydelse för lagstiftningsordningen och regleringen kompletterades till denna del i social- och hälsovårdsutskottet så att lagen föreslogs gälla till utgången av juni i år.

Grundlagsutskottet har under coronaepidemin också i övrigt särskilt tagit fasta på begränsningarnas giltighetstid. Grundlagsutskottet har konstaterat att bestämmelsernas giltighet också tidsmässigt måste begränsas till vad som är absolut nödvändigt (GrUB 14/2020 rd, s. 6)

Grundlagsutskottet har noterat liknande faktorer också i samband med begränsningarna av förplägnadsverksamheten. När begränsningarna under våren och hösten 2020 hade tillämpats i likadan form i olika områden, betonade och förutsatte utskottet att det till bestämmelserna dessutom ska fogas en grundläggande bestämmelse om att begränsningarna ska vara nödvändiga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inom ett visst område. Bestämmelserna om begränsningsåtgärder ska också i fråga om olika typer av förplägnadsrörelser differentieras så att begränsningarna är nödvändiga just i fråga om dem för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. Till följd av de ändringar social- och hälsovårdsutskottet då gjorde uppfyller bestämmelserna dessa krav (GrUU 31/2020 rd, ShUB 27/2020 rd).

RP 73/2021 rd

Grundlagsutskottet ansåg våren 2021 att det var möjligt att utfärda nödvändiga begränsningar av ännu större räckvidd i vanlig lagstiftningsordning, eftersom bedömningsituationen avvek från den tidigare situationen (GrUU 9/2021 rd).

Ovan i avsnitt 9 beskrivs Institutet för hälsa och välfärds expertuppfattning om längden på regleringens giltighetstid som regeringen instämmer i. Av bestämmelserna är 58 c § om åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin och 58 e § om åtgärder som gäller persontrafik och som syftar till att förhindra spridning av covid-19-epidemin direkt tillämpliga med stöd av lag. Tillämpningen av 58 d § om förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, 58 f § om temporär begränsning av antalet passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin och 58 g § om temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin förutsätter ett myndighetsbeslut. Bestämmelser om förutsättningarna för beslutsfattandet finns separat för var och en av befogenheterna i lag och det myndighetsbeslut som ska fattas ska vara nödvändigt för att förhindra spridningen av covid-19-epidemin. En motsvarande mekanism för myndigheternas beslutsfattande ingår i den tills vidare gällande 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som stiftats med grundlagsutskottets medverkan. Enligt den paragrafen kan, när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, vissa lokaler stängas och folksamlingar förbjudas genom myndighetsbeslut. En förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom.

Med hänvisning till Institutet för hälsa och välfärds expertbedömning av behovet att säkerställa att myndigheterna har tillgång till rättidiga och tillräckligt proaktiva metoder för att förhindra spridningen av coronavirusepidemin också hösten 2021, anses det vara nödvändigt att förlänga bestämmelsernas giltighetstid. Om bestämmelsernas giltighetstid helt löper ut den 30 juni 2021, har myndigheterna inte möjlighet att på något annat rättsligt bindande sätt än med stöd av den gällande 58 § begränsa spridningen av epidemin i restaurangverksamhet och annan närings- och hobbyverksamhet. Avsaknaden av ett urval av metoder kan i en eventuell samhällsspridningsfas eller accelerationsfas av epidemin äventyra såväl människors liv och hälsa som hälso- och sjukvårdens bärkraft, eftersom myndigheterna inte har tillgång till tillräckligt med preventiva, rättidiga och effektiva åtgärder för att förebygga spridningen av covid-19-epidemin. I bruktagandet av ett urval av metoder förutsätter i en sådan situation att nya bestämmelser stiftas, vilket också som snabbast kan ta flera veckor. Under dessa veckor kan epidemin redan ha spridit sig betydligt innan tillräckliga metoder igen kan tas i bruk – i värsta fall kan hälso- och sjukvårdens bärkraft i detta fall i flera områden redan ha äventyrats och överbelastats vilket utöver epidemin dessutom kan utgöra ett hot mot människors liv och hälsa.

Eftersom det också med tanke på regleringens proportionalitet är motiverat att lindrigare metoder används fullt ut innan kraftigare restriktioner införs, är det motiverat att också de bestämmelser om hygienåtgärder med ganska små verkningar som direkt tillämpas med stöd av lagen fortfarande gäller också från och med den 1 juli 2021 (se RP 245/2020 rd, s. 119–120).

Statsrådet vidtar behövliga lagstiftningsåtgärder om det inte längre finns förutsättningar för bestämmelsernas giltighet.

Genom den föreslagna ändringen av definitionen av närkontakt i 58 d § tryggas för sin del lika-behandlingen av näringsidkare i en situation där olika restriktioner trots en liknande risk för smitta har tillämpats på olika typer av utrymmen utomhus. I och med ändringen är det möjligt att ordna verksamhet eller evenemang i med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som är avsedda för kunder och deltagare utan att verksamhetsidkaren behöver

säkerställa att deltagarnas säkerhetsavstånd till varandra är två meter. Enligt Institutet för hälsa och välfärd minskar risken för smitta i utrymmen utomhus betydligt jämfört med utrymmen inomhus där ventilationen är bristfällig och där man vistas nära varandra.

Definitionen av närkontakt i den gällande 58 d § omfattar inte t.ex. restaurangernas terrasser, varför olika verksamheter som sker i utrymmen utomhus trots en liknande risk för smitta har bedömts på olika sätt. Hobbyverksamhet, idrottsevenemang och andra evenemang som ordnas utomhus ska ordnas med iakttagande av kravet på två meters avstånd, vilket i praktiken har lett till att sådan verksamhet och sådana evenemang inte har kunnat ordnas. Med tanke på proportionalitetsprincipen är det motiverat att man med närkontakt i verksamhet som sker utomhus avser att vistas ansikte mot ansikte samt att ha fysisk kontakt med en annan person. På detta sätt är det möjligt att ordna evenemang utomhus på ett hälsosäkert sätt med iakttagande av de allmänna hygienkrav enligt 58 c § samt genom att iakttä ett beslut som utfärdats med stöd av 58 d §.

Grundlagsutskottet bedömer i samband med stiftandet av 58 c–58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar som utgör grunden för den föreslagna regleringen, att det av konstitutionella skäl är motiverat att föreskriva om skälig kompensation till näringsidkare för de ekonomiska förluster som orsakas av kommunens eller regionförvaltningsverkets beslut om stängning av lokaler på basis av lagen om smittsamma sjukdomar, i synnerhet om begränsningen varar längre än den maximitid på 14 dygn som föreskrivs för ett stängningsbeslut (GrUU 44/2020 rd). Kostnader som orsakats företagen ersätts i enlighet med lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020). Lagen gäller till och med den 31 december 2021.

Giltighetstid

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 44/2020 rd) ansett att giltighetstiden för de begränsningsåtgärder som föreskrivs för att förebygga spridningen av covid-19-epidemin ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt. I detta skede kan epidemiläget i slutet av året inte förutspås tillräckligt noggrant för att det med tanke på förlängningen av giltighetstiden fullständigt ska kunna påvisas att det ännu i december 2021 är absolut nödvändigt att begränsningsåtgärderna är i kraft. Det bör dock beaktas att tröskeln för tillämpning av sådana bestämmelser som allvarligt ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna är hög, varvid bestämmelsernas giltighet i sig inte innebär att begränsningsåtgärder tas i bruk. Om epidemiläget hålls på en måttlig nivå på hösten och vintern 2021, kan kraftigt begränsande åtgärder inte tas i bruk, eftersom ibruktagandet av dem förutsätter inte bara att epidemin är i accelerations- eller samhällspridningsfasen utan också att åtgärderna är nödvändiga för att förebygga att epidemin sprids.

Beslutsfattande myndigheter har också en skyldighet att bedöma ett eventuellt begränsande besluts förhållande till de grundläggande fri- och rättigheterna. När myndigheten fattar sitt beslut har den en skyldighet att bedöma beslutets proportionalitet och nödvändighet i förhållande till beslutets syfte och de skyddsintressen som skyddas genom beslutet. Detta tryggar för sin del att inte heller de befogenheter som föreskrivs i lag som ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna får utövas utan sakliga och nödvändiga grunder.

Det föreslås att giltighetstiden för de temporära bestämmelser som nu föreslås är sex månader. Det är motiverat att begränsa giltighetstiden till sex månader, eftersom man med de befogenheter som nu föreslås i ett eventuellt allt sämre epidemiläge bevisligen snabbt och effektivt kan förebygga spridningen av epidemin och på så sätt trygga människors liv, hälsa och hälsovårdens bärkraft. Tröskeln för att tillämpa bestämmelserna är hög, och därför kan begränsningsåtgärder som ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna inte tas i bruk om epidemiläget inte gör

RP 73/2021 rd

det möjligt: åtgärder som ingriper i de grundläggande fri- och rättigheterna kan således inte vidtas ens på epidemins basnivå, även om bestämmelserna gäller till utgången av december 2021.

Syftet med propositionen är inte att de föreslagna begränsningarna med säkerhet ska användas för att förhindra spridningen av covid-19-epidemin. Syftet med propositionen är däremot att säkerställa att begränsningar kan införas i en sådan eventuell situation där det är nödvändigt med begränsningar. Som det i mars riskerade att gå i Finland och som det redan har gått i flera länder kan virusvarianter leda till en ökning av allvarliga sjukdomsfall och en snabb överbelastning av sjukvårds- och intensivvårdskapaciteten. En överbelastning av kapaciteten leder inte bara till att behandlingen av dem som smittats av covid-19 äventyras, utan också till att behandlingen av dem som lider av andra sjukdomar fördröjs och att vårdens kvalitet försämras avsevärt.

En förlängning av giltighetstiden till slutet av året är proportionerlig, eftersom ibruktagandet av åtgärderna utöver en hög incidens också förutsätter att åtgärderna är nödvändiga för att förebygga spridningen av epidemin. När det gäller proportionaliteten är det också värt att notera att förlängningen av giltighetstiden inte har några betydande självständiga rättsverkningar på de grundläggande fri- och rättigheterna i en situation där epidemiläget hålls på en måttlig nivå, eftersom åtgärder som begränsar de grundläggande fri- och rättigheterna inte kan tas i bruk. I en situation där epidemin plötsligt förvärras eller där det uppstår nya virusvarianter som utgör ett betydande nytt hot mot människors liv och hälsa behövs det däremot snabbt metoder för att förebygga att epidemin sprids och för att trygga andra grundläggande fri- och rättigheter. Då förutsätter skyddet av människors liv och hälsa samt tillhandahållandet av tillräckliga hälso- och sjukvårdstjänster snabba, förebyggande och tillräckliga åtgärder av myndigheterna för att förebygga att epidemin sprids. Dessa åtgärder är inte i bruk om giltighetstiden inte förlängs. Med tanke på tryggandet av de grundläggande fri- och rättigheterna är det således också motiverat att förlänga bestämmelsernas giltighetstid till den 31 december 2021.

Det måste också anses nödvändigt att förlänga giltighetstiden till den 31 december 2021, eftersom det redan finns exempel i världen på situationer där covid-19-epidemin har börjat öka explosionsartat efter att epidemin först har avtagit och begränsningsåtgärder har avvecklats. Detta visar att antalet smittfall trots det förbättrade sjukdomsläget plötsligt kan börja öka igen och att epidemiläget kan förvärras avsevärt på kort tid. Covid-19-viruset har också muterat och det har redan förekommit flera varianter av viruset ute i världen och även i Finland. Nya virusvarianter kan smitta snabbare och effektivare än det ursprungliga viruset, vilket även i en bättre sjukdomssituation utgör ett betydande hot mot människors liv och hälsa.

Syftet med lagen om smittsamma sjukdomar är att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället. Således ska de åtgärder som avses i lagen om smittsamma sjukdomar i princip vara föregripande för att spridningen av epidemin effektivt ska kunna förhindras samtidigt som människors liv och hälsa och tillräckliga hälso- och sjukvårdstjänster skyddas på bästa möjliga sätt. I en situation där covid-19-epidemin fortfarande utgör ett betydande globalt hot mot människors liv och hälsa och i en situation där nya virusvarianter fortfarande påträffas är det därför nödvändigt att myndigheterna har lagstadgade metoder att förhindra att epidemin sprids, om epidemiläget förvärras på nytt i Finland. På detta sätt kan man på ett förutseende sätt och i rätt tid vidta behövliga åtgärder för att skydda människors liv och hälsa och trygga hälso- och sjukvårdens bärkraft. Föregripande och rättidiga åtgärder kan rädda människoliv.

Begränsningar som föreskrivits för en kort, bestämd tid har man varit tvungen att förlänga ett flertal gånger, eftersom epidemin har pågått i över ett år. Det kan fortfarande inte med säkerhet

RP 73/2021 rd

sägas något om epidemins varaktighet, och därmed har bedömningen av propositionens giltighetstid gjorts i ljuset av en avvägning av olika risker samt fördelar och nackdelar. Om det i bedömningen betonas att statsrådet och myndigheterna ska kunna reagera snabbt på en eventuell försämring av epidemin, måste tillräckligt verkningfulla begränsningsmöjligheter gälla åtminstone tills behovet av lagstiftningen kan bedömas på nytt i riksdagen hösten 2021.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Det är dock motiverat att inhämta grundlagsutskottets utlåtande i frågan.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 58 d § 4 mom. sådant det lyder i lag 147/2021, som följer:

58 d §

Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Med närkontakt avses att människor

- 1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter, eller
- 2) har fysisk kontakt med varandra.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 91 § 1 mom. och
fogas temporärt till lagen nya 58 a–58 h och 59 a–59 e § som följer:

58 a §

Temporär begränsning av förplägnadsrörelsers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom

Utöver vad som föreskrivs i livsmedelslagen och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland ska en sådan utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 1 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland för att förhindra spridning av en allmänfarlig smittsam sjukdom se till att förplägnadsrörelsens lokaler och ytor rengörs och att kunderna har möjlighet att rengöra händerna samt ge kunderna instruktioner om hur man ska hålla ett tillräckligt avstånd och rengöra händerna. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, om ordnande av möjlighet att rengöra händerna och om de instruktioner som ska ges kunderna.

Utövare av förplägnadsverksamhet ska för att förhindra spridning av en allmänfarlig smittsam sjukdom se till att kundernas ankomst och vistelse ordnas tillräckligt glest, att kundplatserna är belägna tillräckligt långt från varandra och att spridningsrisken i förplägnadsrörelsens verksamhet hålls så liten som möjligt. Om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom, får närmare bestämmelser om de skyldigheter som gäller kundernas ankomst och vistelse, placeringen av kundplatser, begränsningen av spelande av musik och användning av ljudåtergivning som överröstar kundernas tal och de krav som gäller antalet kundplatser inomhus och utomhus utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får antalet kunder i förplägnadsrörelser vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att mot betalning erbjuda allmänheten alkoholdrycker i en livsmedelslokal enligt livsmedelslagen eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland begränsas med högst 67 procent av det största antal kunder eller personer som anges i det i 18 § i alkohollagen (1102/2017) eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland avsedda serveringstillståndet för utrymmena eller delen av utrymmena eller, om förplägnadsrörelsen inte har serveringstillstånd, i en projektbeskrivning som har godkänts i enlighet med de bestämmelser om byggnaders brandsäkerhet som har utfärdats med stöd av 117 b § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och de bestämmelser om säkerhet vid användning av byggnader som har utfärdats med stöd av 117 d och 117 k § i den lagen eller i enlighet med motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Antalet kunder hos andra förplägnadsrörelser får begränsas med högst 50 procent av det största antal kunder eller personer som följer av de bestämmelser som avses ovan. Om förplägnadsrörelsens huvudsakliga förplägnadsverksamhet varierar vid olika tidpunkter, tillämpas på verksamheten vid respektive tidpunkt den begränsning som gäller för det slag av förplägnadsverksamhet som bedrivs vid tidpunkten i fråga. Närmare bestämmelser om de begränsningar av antalet kunder som avses i denna paragraf och om hur begränsningarna ska riktas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

En förplägnadsrörelse ska förkorta öppettiderna och tiderna för servering av alkoholdrycker, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom och

åtgärderna för rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, hygienanvisningarna, ordnandet av kundplatserna och andra åtgärder inte är tillräckliga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. Närmare bestämmelser om de begränsningar som gäller förplägnadsrörelsers öppettider mellan klockan 18 och klockan 5 och servering av alkoholdrycker mellan klockan 17 och klockan 9 samt om i vilka slag av förplägnadsrörelser begränsningarna ska iaktas får utfärdas genom förordning av statsrådet när de förutsättningar som anges i detta moment uppfylls.

Den begränsning av antalet kunder som avses i 2 mom. får i en förplägnadsrörelse vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att erbjuda alkoholdrycker vara större än 50 procent och i en annan förplägnadsrörelse större än 25 procent och den begränsning som avses i 3 mom. får gälla öppettider före klockan 23 och tider för servering av alkoholdrycker före klockan 22, endast om det på riksnivå är nödvändigt att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom på grund av en snabb acceleration av epidemin eller en virusvariant som hotar att sprida sig och det inom området i fråga konstateras spridning av virusvarianter bland befolkningen eller sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

De begränsningar som föreskrivs med stöd av 2–4 mom. ska vara nödvändiga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inom de områden och i de förplägnadsrörelser som begränsningarna gäller.

Varje utövare av förplägnadsverksamhet ska göra upp en skriftlig plan för hur rörelsen genomför de skyldigheter och begränsningar som föreskrivs i fråga om dess verksamhet och användningen av rörelsens utrymmen inomhus och utomhus. Planen ska på begäran visas upp för regionförvaltningsverket och för den polis som utövar tillsyn enligt 11 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller enligt motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska hållas framlagd för kunderna i förplägnadsrörelsen. Närmare bestämmelser om innehållet i planen för genomförande av skyldigheterna och begränsningarna och om hur planen ska göras upp och hållas framlagd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det som föreskrivs i 2 och 3 mom. gäller inte sådana personalrestauranger som avses i 1 § 3 mom. i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och inte heller förplägnadsrörelsers försäljning av sådan mat eller dryck som avnjuts någon annanstans.

Det som i 3 mom. föreskrivs om begränsningar av öppettiderna gäller inte förplägnadsrörelser på fartyg och luftfartyg i trafik mellan Finland och utlandet eller i trafik utomlands eller förplägnadsrörelser i anslutning till distributionsstationer för flytande bränsle.

58 b §

Tillsyn över förplägnadsrörelser och uppföljning av förutsättningar för begränsningar

Regionförvaltningsverket övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 a § och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna eller iakttagandet av begränsningarna, kan regionförvaltningsverket förelägga förplägnadsrörelsen att avhjälpa bristerna eller missförhållandena. När föreläggandet meddelas ska det sättas ut en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska utföras. Om bristerna inte har avhjälpats inom utsatt tid eller om skyldigheterna har åsidosatts på ett väsentligt sätt, kan regionförvaltningsverket bestämma att förplägnadsrörelsens förplägnadsverksamhet omedelbart ska avbrytas och att rörelsen ska hållas stängd för kunder högst en månad.

Polisen ska vid behov på regionförvaltningsverkets begäran ge handräckning för att genomföra tillsynen och stänga en förplägnadsrörelse enligt 1 mom.

Statsrådet ska noggrant följa upp huruvida de i 58 a § 2 och 3 mom. avsedda förutsättningarna för begränsningar fortsatt föreligger. Om förutsättningarna inte längre uppfylls, ska statsrådet

utan dröjsmål vidta åtgärder för upphävande av 58 a § och de bestämmelser som hänför sig till den. Om de begränsningar som det har föreskrivits om med stöd av 58 a § 2–4 mom. inte längre är nödvändiga i vissa områden eller i den föreskrivna omfattningen, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att ändra statsrådets förordning.

58 c §

Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att

- 1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,
- 2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta, och
- 3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i denna paragraf ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

De skyldigheter som anges ovan i denna paragraf gäller följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte sådana utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,
- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligt rättsliga inrättningar.

Skyldigheterna enligt denna paragraf gäller dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Skyldigheterna enligt denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Aktörer som disponerar över stationer, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus eller avgränsade utrymmen utomhus där passagerare stiger på eller av ett trafikmedel ska tillsammans med leverantörer av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och leverantörer av trafiktjänster som avses i 2 § 3 punkten i den lagen samt de tjänstleverantörer som avses i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland se till att det för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 vidtas arrangemang för styrningen av passagerarna när de stiger av och på ett trafikmedel. Skyldigheterna enligt denna paragraf tillämpas inte på användningen av de utrymmen som är avsedda för resande i trafikmedel avsedda för persontrafik. Bestämmelser om åtgärder i persontrafik för förhindrande av spridning av sjukdomen covid-19 finns i 58 e §.

Närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

RP 73/2021 rd

Genom förordning av statsrådet får det också utfärdas närmare bestämmelser för dem som disponerar över stationer, terminaler och andra därmed jämförbara utrymmen och för i 58 e § avsedda tjänsteproducenter inom trafiken om deras detaljerade skyldigheter enligt 1 och 2 mom. i denna paragraf i fråga om stationer för trafik, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus samt den i 6 mom. angivna styrningen av passagerare.

58 d §

Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som avses i 5 mom., enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto kan undvika i 4 mom. avsedd närkontakt med varandra. Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang som gäller antalet kundplatser eller utrymmena eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse samt närkontakt. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletteras de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om

1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare, och

2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

I 1 mom. avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är

1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,

2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt.

3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare.

Med närkontakt avses att människor

1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter, eller

2) har fysisk kontakt med varandra.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,

2) enskilda näringsidkare,

3) kommuner och samkommuner,

RP 73/2021 rd

- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Ett beslut som avses i 1 mom. tillämpas dock inte på läroanstalternas verksamhet, småbarns-pedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

58 e §

Åtgärder som gäller persontrafik och som syftar till att förhindra spridning av covid-19-epidemin

En leverantör av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland och den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska, om denne har ett verksamhetsställe i Finland eller annars står under finsk jurisdiktion eller trafikerar en tjänst med avgångs- eller ankomstplats i Finland eller som går via Finland, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin i sin verksamhet se till att

1) utrymmen och ytor som är avsedda att användas av trafikmedlets passagerare rengörs regelbundet och rengöringen effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga så att en tillräcklig hygiennivå uppnås och bibehålls samt att andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta iakttas, och

2) passagerarna erbjuds möjlighet att bibehålla en tillräcklig hygiennivå i trafikmedlet samt ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna, om användning av ansiktsskydd och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta i trafikmedlet.

Närmare bestämmelser om detaljerna i fråga om de skyldigheter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 f §

Temporär begränsning av antalet passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 e § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det är nödvändigt för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, kan Transport- och kommunikationsverket fatta ett beslut genom vilket det största tillåtna antal passagerare som en i 1 mom. i den paragrafen avsedd leverantör av transporttjänster eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören får ta ombord på ett trafikmedel begränsas.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om

1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare, och

2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela Transport- och kommunikationsverket om att en situation som avses i 2 mom. 2 punkten föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer inom området.

RP 73/2021 rd

Transport- och kommunikationsverket får fatta beslut om skyldighet att begränsa antalet passagerare till högst hälften av det största antal passagerare som får tas ombord på trafikmedlet. Beslutet får gälla endast trafikmedel som används för samtidig transport av fler än 10 personer.

Transport- och kommunikationsverket ska när det fattar beslutet och avväger begränsningen av antalet passagerare ta hänsyn till

1) incidensen av smittfall inom de områden där trafiken huvudsakligen bedrivs och där passagerare kan tas ombord,

2) möjligheterna att undvika närkontakter mellan passagerarna med beaktande av resans längd, trafikmedlets konstruktion, möjligheten att placera passagerare i olika avdelningar, antalet sitt- och ståplatser samt andra omständigheter som påverkar passagerarnas placering i trafikmedlet, och

3) åtgärder som leverantörerna av transporttjänster eller de som bedriver trafik på uppdrag av leverantörerna har vidtagit enligt 58 e § för att begränsa närkontakterna mellan passagerare, säkerställandet av tillgången till den information enligt 24 § som behövs för att spåra eventuella exponerade personer på basis av en personlig platsreservering, användning av ansiktsskydd och andra regionala metoder för att förhindra spridning av sjukdom.

Ett beslut som har meddelats med stöd av denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

En leverantör av transporttjänster som avses i 58 e § eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska genom arrangemang som är lätta att observera och övervaka säkerställa att antalet passagerare begränsas i enlighet med vad som anges i beslutet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om kriterierna för beslutets giltighet inte längre uppfylls.

58 g §

Temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 d § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte kan anses vara tillräckliga på grund av en särskild spridningsrisk i anslutning till verksamheten och om det när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt för att förhindra en okontrollerad spridning av covid-19-epidemin, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som utövar i 4 mom. avsedd verksamhet och disponerar över utrymmen, enligt vilket sådana utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalor som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska stängas för kunder och deltagare. Utöver det som föreskrivs i 44 § i förvaltningslagen ska det i beslutet anges vad som avses med verksamhet som utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19 och med utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas endast om

1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 50 per 100 000 invånare,

2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området, och

3) antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt en sakkunnigbedömning bedöms leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och

hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social- och hälsovårdssystemet.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela kommunerna och regionförvaltningsverket inom sitt område om att en situation som avses i 2 mom. föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar aktörer som disponerar över utrymmen när de bedriver idrotts- eller sportverksamhet som avses i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i 2–6 punkten i följande utrymmen:

1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,

2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,

3) dansställen samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,

4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,

5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,

6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

När ett beslut som avses i 1 mom. fattas ska hänsyn tas till känd sakkunskap om huruvida kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, samt till om det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst två veckor åt gången. Det ska noga följas upp att beslutet är aktuellt och beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

Närmare bestämmelser om den verksamhet och de utrymmen som avses i 4 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 h §

Plan för åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket har fattat ett beslut som avses i 58 d § 1 mom., ska den aktör som disponerar över utrymmen avsedda för kunder eller deltagare och den aktör som använder utrymmena i sin verksamhet utarbeta en skriftlig plan för hur aktören fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställts i beslutet.

En i 58 c § 6 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen och leverantör av transport- eller trafik tjänster ska i samarbete utarbeta en skriftlig plan för hur de fullgör de skyldigheter som avses i det momentet. Tjänsteleverantören ska foga planen till den plan som leverantören utarbetar med stöd av 18, 18 a, 58, 66 eller 129 § i lagen om transportservice eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland.

Den plan som avses i denna paragraf ska på begäran visas för kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska i utrymmet hållas framlagd för kunderna och dem som deltar i verksamheten.

RP 73/2021 rd

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av den plan som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

59 a §

Tillsyn

Regionförvaltningsverket och kommunen övervakar inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 mom., 58 d och 58 g § samt 58 h § 1 mom. samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Transport- och kommunikationsverket och kommunen övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som anges i 58 c § 6 mom., 58 e och 58 f § samt 58 h § 2 mom. samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket ska samarbeta när de övervakar att denna lag följs.

Polisen övervakar att de beslut som meddelats med stöd av 58 och 58 d § och de skyldigheter som fastställs i 58 c § 2 mom. iakttas i fråga om förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och i fråga om skyldigheter och begränsningar som gäller publikens storlek och antalet personer samt upprätthållande av avstånd.

59 b §

Inspektioner

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket får inspektera den verksamhet enligt denna lag som utövas av en aktör som de övervakar med stöd av 59 a § samt de utrymmen som används i verksamheten.

En inspektör ska ges tillträde till de utrymmen på verksamhetsstället som skyldigheterna eller begränsningarna gäller. Vid inspektionen ska trots sekretessbestämmelserna alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram. På inspektörens begäran ska dessutom trots sekretessbestämmelserna kopior av de handlingar som är nödvändiga för inspektionen överlämnas till inspektören utan avgift. Inspektören har rätt att fotografera under inspektionen. Inspektioner får inte förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen iakttas. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. får Transport- och kommunikationsverket vid en inspektion ta hjälp av utomstående experter på det sätt som anges i 196 § 4 och 5 mom. i lagen om transportservice.

De kommunala myndigheter som är behöriga med stöd av 7 § i hälsoskyddslagen (763/1994) och 32 § i livsmedelslagen får i samband med de inspektioner de gör med stöd av de lagarna kontrollera att i denna lag avsedda skyldigheter fullgörs och begränsningar iakttas samt att beslut om dessa iakttas. Bestämmelser om dessa myndigheters rätt att meddela förelägganden och använda tvångsmedel finns i 59 d § 1 och 2 mom.

De myndigheter som avses i 4 mom. och den myndighet som avses i 59 d § 1 mom. får förrätta en inspektion också på begäran av regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket.

59 c §

Förelägganden och tvångsmedel

Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 1 mom., kan regionförvaltningsverket och kommunen meddela ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 6 mom. eller 58 e §, kan föreläggandet om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas meddelas av kommunen och Transport- och kommunikationsverket.

Regionförvaltningsverket och kommunen kan meddela ett föreläggande om avhjälpande av brister eller missförhållanden som observerats i iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58, 58 d eller 58 g §. Detsamma gäller Transport- och kommunikationsverket och kommunen i fråga om iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58 f §. Regionförvaltningsverket och kommunen kan dessutom när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 1 mom. och Transport- och kommunikationsverket när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 2 mom. meddela ett föreläggande om att de brister eller missförhållanden som observerats i fullgörandet ska avhjälpas.

När ett föreläggande som avses i 1 och 2 mom. meddelas ska det sättas ut en tidsfrist inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas. Tidsfristen ska vara skäligen med hänsyn till bristens eller missförhållandets karaktär samt arten av den verksamhet föreläggandet gäller.

Om de brister eller missförhållanden som avses i 1 mom. inte har avhjälpats inom utsatt tid och om skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket bestämma att verksamheten i fråga omedelbart ska avbrytas och att utrymmet i fråga ska hållas stängt för kunder eller andra deltagare i den övervakade verksamheten högst en månad, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Om brister eller missförhållanden som avses i 2 mom. i fråga om åtgärder som bestämts med stöd av 58 d eller 58 f § inte har avhjälpats inom utsatt tid och skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan den myndighet som fattat beslutet meddela ett motsvarande föreläggande, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Ett föreläggande som avses i detta moment får inte gälla utrymmen som används för religionsutövning.

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket kan förena ett beslut som meddelats med stöd av 1–4 mom. med vite. Bestämmelser om vite finns i vite-slagen (1113/1990).

Om kommunen, regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket i samband med en inspektion eller i övrigt får kännedom om att en skyldighet eller begränsning som en annan myndighet har bestämt med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § åsidosatts i betydande grad, ska kommunen eller verket trots sekretessbestämmelserna underrätta den myndighet som bestämt om skyldigheten eller begränsningen om saken. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska trots sekretessbestämmelserna underrätta kommunen, om centret eller verket i samband med en inspektion som det förrättar med stöd av en annan lag eller i övrigt får kännedom om att skyldigheterna eller begränsningarna enligt 58 c § i betydande grad åsidosatts i samband med verksamhet som centret eller verket övervakar, samt underrätta den kommun eller det regionförvaltningsverk som fattat beslutet att en skyldighet eller begränsning som bestämts med stöd av 58 eller 58 d § har åsidosatts i betydande grad.

Om ett beslut om offentliga tillställningar eller allmänna sammankomster som har fattats med stöd av 58 § inte iakttas, har polisen rätt att förhindra, avbryta eller avsluta en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst. En polisman har också rätt att befälla en folksamling att skingra sig eller flytta på sig, om en offentlig tillställning eller allmän sammankomst strider mot ett beslut som fattats med stöd av den paragrafen. Om folksamlingen inte lyder en befallning att skingra sig eller att flytta på sig har en polisman rätt att med maktmedel skingra folksamlingen samt gripa personer som tredskas. Polisen ska om möjligt avgränsa sina åtgärder till att gälla endast dem som genom sitt uppträdande orsakar behovet att skingra folksamlingen eller be den flytta på sig.

RP 73/2021 rd

Bestämmelser om en polismans rätt att skingra en folksamling, om en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst som avses i 7 mom. äventyrar allmän ordning och säkerhet eller utgör ett hinder för trafiken, finns i 2 kap. 9 § i polislagen (872/2011).

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen för förrättande av en inspektion som avses i 59 b §, för avbrytande av en verksamhet som avses i 59 c § 4 mom. och för stängning av ett utrymme som avses i 58 g §.

59 d §

Behörig kommunal myndighet

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar svarar för kommunens tillsyn enligt 59 a § och utövar befogenheter enligt 59 b och 59 c §, om inte kommunen med stöd av kommunallagen (410/2015) beslutar något annat.

Kommunfullmäktige kan ge en myndighet som avses i 1 mom. rätt att överföra behörigheten enligt 59 c § 1 och 2 mom. vidare till den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen, till någon annan tjänsteinnehavare i kommunen, till ett kommunalt organ eller till en sektion i ett kommunalt organ. En kommun kan också avtala med en annan kommun eller en samkommun om att sådan behörighet anförtros en tjänsteinnehavare i den kommunen eller samkommunen. En samkommun kan ingå ett sådant avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke till det.

De kommunala myndigheter som med stöd av 59 a–59 d § deltar i tillsynen får trots sekretessbestämmelserna lämna de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen till de andra myndigheter som deltar i kommunens tillsyn enligt denna lag samt till de myndigheter i andra kommuner och samkommuner som deltar i tillsynen enligt denna lag.

59 e §

Rätt att få information

Regionförvaltningsverket, de kommunala myndigheter som deltar i tillsynen enligt denna lag och Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de upplysningar som är nödvändiga för tillsynen enligt 59 a–59 d § av den som är föremål för en skyldighet enligt 58 c eller 58 e § samt av den som med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § är föremål för ett beslut. Upplysningarna ska lämnas utan dröjsmål och avgiftsfritt.

91 §

Verkställighet av beslut

Beslut enligt 16, 57, 58, 58 b, 58 d, 58 f, 58 g, 59, 60–67 och 69–71 § får verkställas genast även om de överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021 och gäller till och med den 31 december 2021.

Helsingfors den 30 april 2021

RP 73/2021 rd

Statsminister

Sanna Marin

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru

1.

Lag

om ändring av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 58 d § 4 mom. sådant det lyder i lag
147/2021, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

58 d §

58 d §

*Förutsättningar för användningen av utrym-
men avsedda för kunder och deltagare för att
förhindra spridning av covid-19-epidemin*

*Förutsättningar för användningen av utrym-
men avsedda för kunder och deltagare för att
förhindra spridning av covid-19-epidemin*

Med närkontakt avses att människor

- 1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter, eller
- 2) har fysisk kontakt med varandra.

Med närkontakt avses att människor

- 1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme *inomhus* på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter, eller
- 2) har fysisk kontakt med varandra.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 91 § 1 mom. och
fogas temporärt till lagen nya 58 a–58 h och 59 a–59 e § som följer:

Gällande lydelse

58 a §

*Temporär begränsning av förplägnadsrörel-
sers verksamhet i syfte att förhindra sprid-
ning av en smittsam sjukdom*

Utöver vad som föreskrivs i livsmedelsla-
gen och i motsvarande lagstiftning i land-
skapet Åland ska en sådan utövare av förpläg-
nadsverksamhet som avses i 1 § 1 mom. 6
punkten i lagen om inkvarterings- och för-
plägnadsverksamhet (308/2006) och i motsva-
rande lagstiftning i landskapet Åland för att
förhindra spridning av en allmänfarlig smitt-
sam sjukdom se till att förplägnadsrörelsens
lokaler och ytor rengörs och att kunderna har
möjlighet att rengöra händerna samt ge kun-
derna instruktioner om hur man ska hålla ett
tillräckligt avstånd och rengöra händerna. Ge-
nom förordning av statsrådet utfärdas närmare
bestämmelser om rengöring av förplägnadsrö-
relsens lokaler och ytor, om ordnande av möj-
lighet att rengöra händerna och om de in-
struktioner som ska ges kunderna.

Utövare av förplägnadsverksamhet ska för
att förhindra spridning av en allmänfarlig
smittsam sjukdom se till att kundernas an-
komst och vistelse ordnas tillräckligt glest, att
kundplatserna är belägna tillräckligt långt från
varandra och att spridningsrisken i förpläg-
nadsrörelsens verksamhet hålls så liten som
möjligt. Om det är nödvändigt för att för-
hindra spridningen av en allmänfarlig smitt-
sam sjukdom, får närmare bestämmelser om
de skyldigheter som gäller kundernas ankomst
och vistelse, placeringen av kundplatser, be-
gränsningen av spelande av musik och an-
vändning av ljudåtergivning som överröstar
kundernas tal och de krav som gäller antalet

Föreslagen lydelse

58 a §

*Temporär begränsning av förplägnadsrörel-
sers verksamhet i syfte att förhindra sprid-
ning av en smittsam sjukdom*

Utöver vad som föreskrivs i livsmedelsla-
gen och i motsvarande lagstiftning i land-
skapet Åland ska en sådan utövare av förpläg-
nadsverksamhet som avses i 1 § 1 mom. 6
punkten i lagen om inkvarterings- och för-
plägnadsverksamhet (308/2006) och i motsva-
rande lagstiftning i landskapet Åland för att
förhindra spridning av en allmänfarlig smitt-
sam sjukdom se till att förplägnadsrörelsens
lokaler och ytor rengörs och att kunderna har
möjlighet att rengöra händerna samt ge kun-
derna instruktioner om hur man ska hålla ett
tillräckligt avstånd och rengöra händerna. Ge-
nom förordning av statsrådet utfärdas närmare
bestämmelser om rengöring av förplägnadsrö-
relsens lokaler och ytor, om ordnande av möj-
lighet att rengöra händerna och om de in-
struktioner som ska ges kunderna.

Utövare av förplägnadsverksamhet ska för
att förhindra spridning av en allmänfarlig
smittsam sjukdom se till att kundernas an-
komst och vistelse ordnas tillräckligt glest, att
kundplatserna är belägna tillräckligt långt från
varandra och att spridningsrisken i förpläg-
nadsrörelsens verksamhet hålls så liten som
möjligt. Om det är nödvändigt för att för-
hindra spridningen av en allmänfarlig smitt-
sam sjukdom, får närmare bestämmelser om
de skyldigheter som gäller kundernas ankomst
och vistelse, placeringen av kundplatser, be-
gränsningen av spelande av musik och an-
vändning av ljudåtergivning som överröstar
kundernas tal och de krav som gäller antalet

Gällande lydelse

kundplatser inomhus och utomhus utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får antalet kunder i förplägnadsrörelser vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att mot betalning erbjuda allmänheten alkoholdrycker i en livsmedelslokal enligt livsmedelslagen eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland begränsas med högst 67 procent av det största antal kunder eller personer som anges i det i 18 § i alkohollagen (1102/2017) eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland avsedda serveringstillståndet för utrymmena eller delen av utrymmena eller, om förplägnadsrörelsen inte har serveringstillstånd, i en projektbeskrivning som har godkänts i enlighet med de bestämmelser om byggnaders brandsäkerhet som har utfärdats med stöd av 117 b § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och de bestämmelser om säkerhet vid användning av byggnader som har utfärdats med stöd av 117 d och 117 k § i den lagen eller i enlighet med motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Antalet kunder hos andra förplägnadsrörelser får begränsas med högst 50 procent av det största antal kunder eller personer som följer av de bestämmelser som avses ovan. Om förplägnadsrörelsens huvudsakliga förplägnadsverksamhet varierar vid olika tidpunkter, tillämpas på verksamheten vid respektive tidpunkt den begränsning som gäller för det slag av förplägnadsverksamhet som bedrivs vid tidpunkten i fråga. Närmare bestämmelser om de begränsningar av antalet kunder som avses i denna paragraf och om hur begränsningarna ska riktas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

En förplägnadsrörelse ska förkorta öppettiderna och tiderna för servering av alkoholdrycker, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom och åtgärderna för rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, hygienanvisningarna, ordnandet av kundplatserna och andra åtgärder inte är tillräckliga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. Närmare bestämmelser om de begränsningar som gäller förplägnadsrörelsers öppettider mellan klockan 18 och klockan 5 och servering av alkoholdrycker mellan

Föreslagen lydelse

kundplatser inomhus och utomhus utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får antalet kunder i förplägnadsrörelser vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att mot betalning erbjuda allmänheten alkoholdrycker i en livsmedelslokal enligt livsmedelslagen eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland begränsas med högst 67 procent av det största antal kunder eller personer som anges i det i 18 § i alkohollagen (1102/2017) eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland avsedda serveringstillståndet för utrymmena eller delen av utrymmena eller, om förplägnadsrörelsen inte har serveringstillstånd, i en projektbeskrivning som har godkänts i enlighet med de bestämmelser om byggnaders brandsäkerhet som har utfärdats med stöd av 117 b § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och de bestämmelser om säkerhet vid användning av byggnader som har utfärdats med stöd av 117 d och 117 k § i den lagen eller i enlighet med motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Antalet kunder hos andra förplägnadsrörelser får begränsas med högst 50 procent av det största antal kunder eller personer som följer av de bestämmelser som avses ovan. Om förplägnadsrörelsens huvudsakliga förplägnadsverksamhet varierar vid olika tidpunkter, tillämpas på verksamheten vid respektive tidpunkt den begränsning som gäller för det slag av förplägnadsverksamhet som bedrivs vid tidpunkten i fråga. Närmare bestämmelser om de begränsningar av antalet kunder som avses i denna paragraf och om hur begränsningarna ska riktas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

En förplägnadsrörelse ska förkorta öppettiderna och tiderna för servering av alkoholdrycker, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom och åtgärderna för rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, hygienanvisningarna, ordnandet av kundplatserna och andra åtgärder inte är tillräckliga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. Närmare bestämmelser om de begränsningar som gäller förplägnadsrörelsers öppettider mellan klockan 18 och klockan 5 och servering av alkoholdrycker mellan

Gällande lydelse

klockan 17 och klockan 9 samt om i vilka slag av förplägnadsrörelser begränsningarna ska iakttas får utfärdas genom förordning av statsrådet när de förutsättningar som anges i detta moment uppfylls.

Den begränsning av antalet kunder som avses i 2 mom. får i en förplägnadsrörelse vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att erbjuda alkoholdrycker vara större än 50 procent och i en annan förplägnadsrörelse större än 25 procent och den begränsning som avses i 3 mom. får gälla öppettider före klockan 23 och tider för servering av alkoholdrycker före klockan 22 endast, om det på riksnivå är nödvändigt att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom på grund av en snabb acceleration av epidemin eller om en virusvariant hotar att sprida sig och det inom området i fråga konstateras spridning av virusvarianter bland befolkningen eller sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittade inom området.

De begränsningar som föreskrivs med stöd av 2–4 mom. ska vara nödvändiga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inom de områden och i de förplägnadsrörelser som begränsningarna gäller.

Varje utövare av förplägnadsverksamhet ska göra upp en skriftlig plan för hur rörelsen genomför de skyldigheter och begränsningar som föreskrivs i fråga om dess verksamhet och användningen av rörelsens utrymnen inomhus och utomhus. Planen ska på begäran visas upp för regionförvaltningsverket och för den polis som utövar tillsyn enligt 11 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller enligt motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska hållas framlagd för kunderna i förplägnadsrörelsen. Närmare bestämmelser om innehållet i planen för genomförande av skyldigheterna och begränsningarna och om hur planen ska göras upp och hållas framlagd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det som föreskrivs i 2 och 3 mom. gäller inte sådana personalrestauranger som avses i

Föreslagen lydelse

klockan 17 och klockan 9 samt om i vilka slag av förplägnadsrörelser begränsningarna ska iakttas får utfärdas genom förordning av statsrådet när de förutsättningar som anges i detta moment uppfylls.

Den begränsning av antalet kunder som avses i 2 mom. får i en förplägnadsrörelse vars huvudsakliga förplägnadsverksamhet består av att erbjuda alkoholdrycker vara större än 50 procent och i en annan förplägnadsrörelse större än 25 procent och den begränsning som avses i 3 mom. får gälla öppettider före klockan 23 och tider för servering av alkoholdrycker före klockan 22, endast om det på riksnivå är nödvändigt att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom på grund av en snabb acceleration av epidemin eller en virusvariant som hotar att sprida sig och det inom området i fråga konstateras spridning av virusvarianter bland befolkningen eller sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

De begränsningar som föreskrivs med stöd av 2–4 mom. ska vara nödvändiga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inom de områden och i de förplägnadsrörelser som begränsningarna gäller.

Varje utövare av förplägnadsverksamhet ska göra upp en skriftlig plan för hur rörelsen genomför de skyldigheter och begränsningar som föreskrivs i fråga om dess verksamhet och användningen av rörelsens utrymnen inomhus och utomhus. Planen ska på begäran visas upp för regionförvaltningsverket och för den polis som utövar tillsyn enligt 11 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller enligt motsvarande lagstiftning i landskapet Åland. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska hållas framlagd för kunderna i förplägnadsrörelsen. Närmare bestämmelser om innehållet i planen för genomförande av skyldigheterna och begränsningarna och om hur planen ska göras upp och hållas framlagd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Det som föreskrivs i 2 och 3 mom. gäller inte sådana personalrestauranger som avses i

Gällande lydelse

1 § 3 mom. i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och inte heller förplägnadsrörelser försäljning av sådan mat eller dryck som avnjuts någon annanstans.

Det som i 3 mom. föreskrivs om begränsningar av öppettiderna gäller inte förplägnadsrörelser på fartyg och luftfartyg i trafik mellan Finland och utlandet eller i trafik utomlands eller förplägnadsrörelser i anslutning till distributionsstationer för flytande bränsle.

58 b §

Tillsyn över förplägnadsrörelser och uppföljning av förutsättningar för begränsningar

Regionförvaltningsverket övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 a § och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna eller iakttagandet av begränsningarna, kan regionförvaltningsverket förelägga förplägnadsrörelsen att avhjälpa bristerna eller missförhållandena. När föreläggandet meddelas ska det sättas ut en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska utföras. Om bristerna inte har avhjälpats inom utsatt tid eller om skyldigheterna har åsidosatts på ett väsentligt sätt, kan regionförvaltningsverket bestämma att förplägnadsrörelsens förplägnadsverksamhet omedelbart ska avbrytas och att rörelsen ska hållas stängd för kunder högst en månad.

Polisen ska vid behov på regionförvaltningsverkets begäran ge handräckning för att genomföra tillsynen och stänga en förplägnadsrörelse enligt 1 mom.

Statsrådet ska noggrant följa upp huruvida de i 58 a § 2 och 3 mom. avsedda förutsättningarna för begränsningar fortsatt föreligger. Om förutsättningarna inte längre uppfylls, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för upphävande av 58 a § och de bestämmelser som hänför sig till den. Om de begränsningar som det har föreskrivits om med stöd av 58 a § 2–4 mom. inte längre är nödvändiga i vissa områden eller i den föreskrivna omfattningen, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att ändra statsrådets förordning.

Föreslagen lydelse

1 § 3 mom. i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och inte heller förplägnadsrörelser försäljning av sådan mat eller dryck som avnjuts någon annanstans.

Det som i 3 mom. föreskrivs om begränsningar av öppettiderna gäller inte förplägnadsrörelser på fartyg och luftfartyg i trafik mellan Finland och utlandet eller i trafik utomlands eller förplägnadsrörelser i anslutning till distributionsstationer för flytande bränsle.

58 b §

Tillsyn över förplägnadsrörelser och uppföljning av förutsättningar för begränsningar

Regionförvaltningsverket övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 a § och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna eller iakttagandet av begränsningarna, kan regionförvaltningsverket förelägga förplägnadsrörelsen att avhjälpa bristerna eller missförhållandena. När föreläggandet meddelas ska det sättas ut en tid inom vilken de behövliga åtgärderna ska utföras. Om bristerna inte har avhjälpats inom utsatt tid eller om skyldigheterna har åsidosatts på ett väsentligt sätt, kan regionförvaltningsverket bestämma att förplägnadsrörelsens förplägnadsverksamhet omedelbart ska avbrytas och att rörelsen ska hållas stängd för kunder högst en månad.

Polisen ska vid behov på regionförvaltningsverkets begäran ge handräckning för att genomföra tillsynen och stänga en förplägnadsrörelse enligt 1 mom.

Statsrådet ska noggrant följa upp huruvida de i 58 a § 2 och 3 mom. avsedda förutsättningarna för begränsningar fortsatt föreligger. Om förutsättningarna inte längre uppfylls, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för upphävande av 58 a § och de bestämmelser som hänför sig till den. Om de begränsningar som det har föreskrivits om med stöd av 58 a § 2–4 mom. inte längre är nödvändiga i vissa områden eller i den föreskrivna omfattningen, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att ändra statsrådets förordning.

Gällande lydelse

58 c §

Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att

1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,

2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta, och

3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i denna paragraf ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så gles som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

De skyldigheter som anges ovan i denna paragraf gäller följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte sådana utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,

- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligt rättsliga inrättningar.

Föreslagen lydelse

58 c §

Åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt ska, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att

1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna,

2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta, och

3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

En i 3 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i denna paragraf ska dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så gles som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

De skyldigheter som anges ovan i denna paragraf gäller följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte sådana utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,

- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligt rättsliga inrättningar.

Gällande lydelse

Skyldigheterna enligt denna paragraf gäller dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Skyldigheterna enligt denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Aktörer som disponerar över stationer, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus eller avgränsade utrymmen utomhus där passagerare stiger på eller av ett trafikmedel ska tillsammans med leverantörer av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och leverantörer av trafiktjänster som avses i 2 § 3 punkten i den lagen samt de tjänsteleverantörer som avses i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland se till att det för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 vidtas arrangemang för styrningen av passagerarna när de stiger av och på ett trafikmedel. Skyldigheterna enligt denna paragraf tillämpas inte på användningen av de utrymmen som är avsedda för resande i trafikmedel avsedda för persontrafik. Bestämmelser om åtgärder i persontrafik för förhindrande av spridning av sjukdomen covid-19 finns i 58 e §.

Närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet får det också utfärdas närmare bestämmelser för dem som disponerar över stationer, terminaler och andra därmed jämförbara utrymmen och för i 58 e § avsedda tjänsteproducenter inom trafiken om deras detaljerade skyldigheter enligt 1 och 2 mom. i denna paragraf i fråga om stationer för trafik, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus samt den i 6 mom. angivna styrningen av passagerare.

58 d §

Föreslagen lydelse

Skyldigheterna enligt denna paragraf gäller dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Skyldigheterna enligt denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Aktörer som disponerar över stationer, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus eller avgränsade utrymmen utomhus där passagerare stiger på eller av ett trafikmedel ska tillsammans med leverantörer av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och leverantörer av trafiktjänster som avses i 2 § 3 punkten i den lagen samt de tjänsteleverantörer som avses i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland se till att det för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 vidtas arrangemang för styrningen av passagerarna när de stiger av och på ett trafikmedel. Skyldigheterna enligt denna paragraf tillämpas inte på användningen av de utrymmen som är avsedda för resande i trafikmedel avsedda för persontrafik. Bestämmelser om åtgärder i persontrafik för förhindrande av spridning av sjukdomen covid-19 finns i 58 e §.

Närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet får det också utfärdas närmare bestämmelser för dem som disponerar över stationer, terminaler och andra därmed jämförbara utrymmen och för i 58 e § avsedda tjänsteproducenter inom trafiken om deras detaljerade skyldigheter enligt 1 och 2 mom. i denna paragraf i fråga om stationer för trafik, terminaler och andra motsvarande utrymmen inomhus samt den i 6 mom. angivna styrningen av passagerare.

58 d §

Gällande lydelse

Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som nämns i 5 mom., enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto kan undvika i 4 mom. avsedd närkontakt med varandra. Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang som gäller antalet kundplatser eller utrymmena eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse samt närkontakt. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om

- 1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare, och

- 2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

Föreslagen lydelse

Förutsättningar för användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som avses i 5 mom., enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap de facto kan undvika i 4 mom. avsedd närkontakt med varandra. Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom begränsning av antalet kunder, genom arrangemang som gäller antalet kundplatser eller utrymmena eller på något annat sätt som beaktar särdragen i verksamheten. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse samt närkontakt. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om

- 1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare, och

- 2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

Gällande lydelse

I 1 mom. avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är

1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,

2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt.

3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare *i verksamheten*.

Med närkontakt avses att människor

1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter, eller

2) har fysisk kontakt med varandra.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,

2) enskilda näringsidkare,

3) kommuner och samkommuner,

4) religionssamfund,

5) offentligrättsliga inrättningar.

Ett beslut som avses i 1 mom. tillämpas dock inte på läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

Föreslagen lydelse

I 1 mom. avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är

1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,

2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt.

3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare.

Med närkontakt avses att människor

1) vistas ansikte mot ansikte eller i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter, eller

2) har fysisk kontakt med varandra.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland,

2) enskilda näringsidkare,

3) kommuner och samkommuner,

4) religionssamfund,

5) offentligrättsliga inrättningar.

Ett beslut som avses i 1 mom. tillämpas dock inte på läroanstalternas verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

RP 73/2021 rd

Gällande lydelse

58 e §

Åtgärder som gäller persontrafik och som syftar till att förhindra spridning av covid-19-epidemin

En leverantör av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland och den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska, om denne har ett verksamhetsställe i Finland eller annars står under finsk jurisdiktion eller trafikerar en tjänst med avgångs- eller ankomstplats i Finland eller som går via Finland, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin i sin verksamhet se till att

1) utrymmen och ytor som är avsedda att användas av trafikmedlets passagerare rengörs regelbundet och rengöringen effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga så att en tillräcklig hygiennivå uppnås och bibehålls samt att andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta iakttas, och

2) passagerarna erbjuds möjlighet att bibehålla en tillräcklig hygiennivå i trafikmedlet samt ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna, om användning av ansiktsskydd och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta i trafikmedlet.

Närmare bestämmelser om detaljerna i fråga om de skyldigheter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 f §

Temporär begränsning av antalet passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 e § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det är nödvändigt för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, kan Transport- och kommunikationsverket fatta ett beslut genom vilket det största tillåtna antal passagerare som en i 58 e

Föreslagen lydelse

58 e §

Åtgärder som gäller persontrafik och som syftar till att förhindra spridning av covid-19-epidemin

En leverantör av transporttjänster som avses i 2 § 1 punkten i lagen om transportservice och i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland och den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska, om denne har ett verksamhetsställe i Finland eller annars står under finsk jurisdiktion eller trafikerar en tjänst med avgångs- eller ankomstplats i Finland eller som går via Finland, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin i sin verksamhet se till att

1) utrymmen och ytor som är avsedda att användas av trafikmedlets passagerare rengörs regelbundet och rengöringen effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga så att en tillräcklig hygiennivå uppnås och bibehålls samt att andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta iakttas, och

2) passagerarna erbjuds möjlighet att bibehålla en tillräcklig hygiennivå i trafikmedlet samt ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna, om användning av ansiktsskydd och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta i trafikmedlet.

Närmare bestämmelser om detaljerna i fråga om de skyldigheter som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 f §

Temporär begränsning av antalet passagerare för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 e § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte är tillräckliga och om det är nödvändigt för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, kan Transport- och kommunikationsverket fatta ett beslut genom vilket det största tillåtna antal passagerare som en i 1 mom. i den

Gällande lydelse

§ 1 mom. avsedd leverantör av transporttjänster eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören får ta ombord på ett trafikmedel begränsas.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om

- 1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare, och

- 2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela Transport- och kommunikationsverket om att en situation som avses i 2 mom. 2 punkten föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer inom området.

Transport- och kommunikationsverket får fatta beslut om skyldighet att begränsa antalet passagerare till högst hälften av det största antal passagerare som får tas ombord på trafikmedlet. Beslutet får gälla endast trafikmedel som används för samtidig transport av fler än 10 personer.

Transport- och kommunikationsverket ska när det fattar beslutet och avväger begränsningen av antalet passagerare ta hänsyn till

- 1) incidensen av smittfall inom de områden där trafiken huvudsakligen bedrivs och där passagerare kan tas ombord,

- 2) möjligheterna att undvika närkontakter mellan passagerarna med beaktande av resans längd, trafikmedlets konstruktion, möjligheten att placera passagerare i olika avdelningar, antalet sitt- och ståplatser samt andra omständigheter som påverkar passagerarnas placering i trafikmedlet, och

- 3) åtgärder som leverantörerna av transporttjänster eller de som bedriver trafik på uppdrag av leverantörerna har vidtagit enligt 58 e § för att begränsa närkontakterna mellan passagerare, säkerställandet av tillgången till den information enligt 24 § som behövs för att spåra eventuella exponerade personer på basis av en personlig platsreservering, användning

Föreslagen lydelse

paragrafen avsedd leverantör av transporttjänster eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören får *ta* ombord på ett trafikmedel begränsas.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas, om

- 1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 25 per 100 000 invånare, och

- 2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela Transport- och kommunikationsverket om att en situation som avses i 2 mom. 2 punkten föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer inom området.

Transport- och kommunikationsverket får fatta beslut om skyldighet att begränsa antalet passagerare till högst hälften av det största antal passagerare som får tas ombord på trafikmedlet. Beslutet får gälla endast trafikmedel som används för samtidig transport av fler än 10 personer.

Transport- och kommunikationsverket ska när det fattar beslutet och avväger begränsningen av antalet passagerare ta hänsyn till

- 1) incidensen av smittfall inom de områden där trafiken huvudsakligen bedrivs och där passagerare kan tas ombord,

- 2) möjligheterna att undvika närkontakter mellan passagerarna med beaktande av resans längd, trafikmedlets konstruktion, möjligheten att placera passagerare i olika avdelningar, antalet sitt- och ståplatser samt andra omständigheter som påverkar passagerarnas placering i trafikmedlet, och

- 3) åtgärder som leverantörerna av transporttjänster eller de som bedriver trafik på uppdrag av leverantörerna har vidtagit enligt 58 e § för att begränsa närkontakterna mellan passagerare, säkerställandet av tillgången till den information enligt 24 § som behövs för att spåra eventuella exponerade personer på basis av en personlig platsreservering, användning

Gällande lydelse

av ansiktsskydd och andra regionala metoder för att förhindra spridning av sjukdom.

Ett beslut som har meddelats med stöd av denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

En leverantör av transporttjänster som avses i 58 e § eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska genom arrangemang som är lätta att observera och övervaka säkerställa att antalet passagerare begränsas i enlighet med vad som anges i beslutet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om kriterierna för beslutets giltighet inte längre uppfylls.

58 g §

Temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 d § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte kan anses vara tillräckliga på grund av en särskild spridningsrisk i anslutning till verksamheten och om det när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt för att förhindra en okontrollerad spridning av covid-19-epidemin, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som utövar i 4 mom. avsedd verksamhet och disponerar över utrymmen, enligt vilket sådana utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalar som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse ska stängas för kunder och deltagare. Utöver det som föreskrivs i 44 § i förvaltningslagen ska det i beslutet anges vad som avses med verksamhet som utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19 och med utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är

Föreslagen lydelse

av ansiktsskydd och andra regionala metoder för att förhindra spridning av sjukdom.

Ett beslut som har meddelats med stöd av denna paragraf får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

En leverantör av transporttjänster som avses i 58 e § eller den som bedriver trafik på uppdrag av leverantören ska genom arrangemang som är lätta att observera och övervaka säkerställa att antalet passagerare begränsas i enlighet med vad som anges i beslutet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst en månad åt gången. Beslutet ska omedelbart upphävas om kriterierna för beslutets giltighet inte längre uppfylls.

58 g §

Temporär stängning av utrymmen för kunder och deltagare i syfte att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 d § och andra åtgärder som redan har vidtagits inte kan anses vara tillräckliga på grund av en särskild spridningsrisk i anslutning till verksamheten och om det när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt för att förhindra en okontrollerad spridning av covid-19-epidemin, kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som utövar i 4 mom. avsedd verksamhet och disponerar över utrymmen, enligt vilket sådana utrymmen för kunder, utrymmen för deltagare och väntsalar som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse ska stängas för kunder och deltagare. Utöver det som föreskrivs i 44 § i förvaltningslagen ska det i beslutet anges vad som avses med verksamhet som utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19 och med utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse. Regionförvaltningsverket kan fatta motsvarande beslut inom sitt område, om åtgärder är

Gällande lydelse

nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas endast om

1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 50 per 100 000 invånare,

2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området, och

3) antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt en sakkunnigbedömning bedöms leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social och hälsovårdssystemet.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela kommunerna och regionförvaltningsverket inom sitt *verksamhets*-område om att en situation som avses i 2 mom. föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar aktörer som disponerar över utrymmen när de bedriver idrotts- eller sportverksamhet som avses i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i 2–6 punkten i följande utrymmen:

1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,

2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,

Föreslagen lydelse

nödvändiga inom flera kommuners område. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas endast om

1) incidensen av bekräftade smittfall inom sjukvårdsdistriktets område under de senaste 14 dagar för vilka information finns att tillgå är minst 50 per 100 000 invånare,

2) det inom kommunens eller sjukvårdsdistriktets område konstateras sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området, och

3) antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt en sakkunnigbedömning bedöms leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social och hälsovårdssystemet.

Samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt ska utan dröjsmål meddela kommunerna och regionförvaltningsverket inom sitt område om att en situation som avses i 2 mom. föreligger eller att det finns en motiverad risk för att en sådan situation uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. förpliktar aktörer som disponerar över utrymmen när de bedriver idrotts- eller sportverksamhet som avses i 1 punkten eller nöjes- eller rekreationsverksamhet som avses i 2–6 punkten i följande utrymmen:

1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,

2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättningars bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,

Gällande lydelse

3) dansställen och utrymmen som används för körsång, amatörteater och annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,

4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparker utrymmen inomhus,

5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,

6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

När ett beslut som avses i 1 mom. fattas ska hänsyn tas till känd sakkunskap om huruvida kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, samt till om det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst två veckor åt gången. Det ska noga följas upp att beslutet är aktuellt och beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

Närmare bestämmelser om den verksamhet och de utrymmen som avses i 4 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 h §

Plan för åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket har fattat ett beslut som avses i 58 d § 1 mom., ska den aktör som disponerar över utrymmen avsedda för kunder eller deltagare och den aktör som använder utrymmena i sin verksamhet utarbeta en skriftlig plan för hur aktören fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställts i beslutet.

Föreslagen lydelse

3) dansställen *samt* utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp,

4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparker utrymmen inomhus,

5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,

6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

När ett beslut som avses i 1 mom. fattas ska hänsyn tas till känd sakkunskap om huruvida kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor utgör en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, samt till om det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den finns en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer.

Ett beslut som avses i 1 mom. gäller inte professionell idrott eller verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 mom. får fattas för högst två veckor åt gången. Det ska noga följas upp att beslutet är aktuellt och beslutet ska omedelbart upphävas om de kriterier som anges i denna paragraf inte längre uppfylls.

Närmare bestämmelser om den verksamhet och de utrymmen som avses i 4 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 h §

Plan för åtgärder för att förhindra spridning av covid-19-epidemin

Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket har fattat ett beslut som avses i 58 d § 1 mom., ska den aktör som disponerar över utrymmen avsedda för kunder eller deltagare och den aktör som använder utrymmena i sin verksamhet utarbeta en skriftlig plan för hur aktören fullgör de skyldigheter och iakttar de begränsningar som fastställts i beslutet.

Gällande lydelse

En i 58 c § 6 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen och leverantör av transport- eller trafik tjänster ska i samarbete utarbeta en skriftlig plan för hur de fullgör de skyldigheter som avses i det momentet. Tjänsteleverantören ska foga planen till den plan som leverantören utarbetar med stöd av 18, 18 a, 58, 66 eller 129 § i lagen om transportservice eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland.

Den plan som avses i denna paragraf ska på begäran visas för kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska i utrymmet hållas framlagd för kunderna och dem som deltar i verksamheten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av den plan som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

59 a §

Tillsyn

Regionförvaltningsverket och kommunen övervakar inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 mom., 58 d och 58 g § samt 58 h § 1 mom. samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Transport- och kommunikationsverket och kommunen övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som anges i 58 c § 6 mom., 58 e och 58 f § samt 58 h § 2 mom. samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket ska samarbeta när de övervakar att denna lag följs.

Polisen övervakar att de beslut som meddelats med stöd av 58 och 58 d § och de skyldigheter som fastställs i 58 c § 2 mom. iakttas i fråga om förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och i fråga om skyldigheter och begränsningar som gäller publikens storlek och antalet personer samt upprätthållande av avstånd.

Föreslagen lydelse

En i 58 c § 6 mom. avsedd aktör som disponerar över utrymmen och leverantör av transport- eller trafik tjänster ska i samarbete utarbeta en skriftlig plan för hur de fullgör de skyldigheter som avses i det momentet. Tjänsteleverantören ska foga planen till den plan som leverantören utarbetar med stöd av 18, 18 a, 58, 66 eller 129 § i lagen om transportservice eller motsvarande lagstiftning i landskapet Åland.

Den plan som avses i denna paragraf ska på begäran visas för kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket. Planen, med undantag av personuppgifter som ingår i den, ska i utrymmet hållas framlagd för kunderna och dem som deltar i verksamheten.

Närmare bestämmelser om innehållet i och utarbetandet av den plan som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av statsrådet.

59 a §

Tillsyn

Regionförvaltningsverket och kommunen övervakar inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 mom., 58 d och 58 g § samt 58 h § 1 mom. samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Transport- och kommunikationsverket och kommunen övervakar fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som anges i 58 c § 6 mom., 58 e och 58 f § samt 58 h § 2 mom. samt iakttagandet av beslut som gäller dessa.

Kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket ska samarbeta när de övervakar att denna lag följs.

Polisen övervakar att de beslut som meddelats med stöd av 58 och 58 d § och de skyldigheter som fastställs i 58 c § 2 mom. iakttas i fråga om förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och i fråga om skyldigheter och begränsningar som gäller publikens storlek och antalet personer samt upprätthållande av avstånd.

Gällande lydelse

59 b §

Inspektioner

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket får inspektera den verksamhet enligt denna lag som utövas av en aktör som de övervakar med stöd av 59 a § samt de utrymmen som används i verksamheten.

En inspektör ska ges tillträde till de utrymmen på verksamhetsstället som skyldigheterna eller begränsningarna gäller. Vid inspektionen ska trots sekretessbestämmelserna alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram. På inspektörens begäran ska dessutom trots sekretessbestämmelserna kopior av de handlingar som är nödvändiga för inspektionen överlämnas till inspektören utan avgift. Inspektören har rätt att fotografera under inspektionen. Inspektioner får inte förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen iakttagas. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. får Transport- och kommunikationsverket vid en inspektion ta hjälp av utomstående experter på det sätt som anges i 196 § 4 och 5 mom. i lagen om transportservice.

De kommunala myndigheter som är behöriga med stöd av 7 § i hälsoskyddslagen (763/1994) och 32 § i livsmedelslagen får i samband med de inspektioner de gör med stöd av de lagarna kontrollera att i denna lag avsedda skyldigheter fullgörs och begränsningar iakttagas samt att beslut om dessa iakttagas. Bestämmelser om dessa myndigheters rätt att meddela förelägganden och använda tvångsmedel finns i 59 d § 1 och 2 mom.

De myndigheter som avses i 4 mom. och den myndighet som avses i 59 d § 1 mom. får förrätta en inspektion också på begäran av regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket.

Föreslagen lydelse

59 b §

Inspektioner

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket får inspektera den verksamhet enligt denna lag som utövas av en aktör som de övervakar med stöd av 59 a § samt de utrymmen som används i verksamheten.

En inspektör ska ges tillträde till de utrymmen på verksamhetsstället som skyldigheterna eller begränsningarna gäller. Vid inspektionen ska trots sekretessbestämmelserna alla handlingar som inspektören begär och som är nödvändiga för inspektionen läggas fram. På inspektörens begäran ska dessutom trots sekretessbestämmelserna kopior av de handlingar som är nödvändiga för inspektionen överlämnas till inspektören utan avgift. Inspektören har rätt att fotografera under inspektionen. Inspektioner får inte förrättas i utrymmen som används för boende av permanent natur. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen iakttagas. En inspektion får förrättas utan förhandsanmälan.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. får Transport- och kommunikationsverket vid en inspektion ta hjälp av utomstående experter på det sätt som anges i 196 § 4 och 5 mom. i lagen om transportservice.

De kommunala myndigheter som är behöriga med stöd av 7 § i hälsoskyddslagen (763/1994) och 32 § i livsmedelslagen får i samband med de inspektioner de gör med stöd av de lagarna kontrollera att i denna lag avsedda skyldigheter fullgörs och begränsningar iakttagas samt att beslut om dessa iakttagas. Bestämmelser om dessa myndigheters rätt att meddela förelägganden och använda tvångsmedel finns i 59 d § 1 och 2 mom.

De myndigheter som avses i 4 mom. och den myndighet som avses i 59 d § 1 mom. får förrätta en inspektion också på begäran av regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket.

Gällande lydelse

59 c §

Förelägganden och tvångsmedel

Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 1 mom., kan regionförvaltningsverket och kommunen meddela ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 6 mom. eller 58 e §, kan föreläggandet om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas meddelas av kommunen och Transport- och kommunikationsverket.

Regionförvaltningsverket och kommunen kan meddela ett föreläggande om avhjälpande av brister eller missförhållanden som observerats i iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58, 58 d eller 58 g §. Detsamma gäller Transport- och kommunikationsverket och kommunen i fråga om iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58 f §. Regionförvaltningsverket och kommunen kan dessutom när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 1 mom. och Transport- och kommunikationsverket när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 2 mom. meddela ett föreläggande om att de brister eller missförhållanden som observerats i fullgörandet ska avhjälpas.

När ett föreläggande som avses i 1 och 2 mom. meddelas ska det sättas ut en tidsfrist inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas. Tidsfristen ska vara skälig med hänsyn till bristens eller missförhållandets karaktär samt arten av den verksamhet föreläggandet gäller.

Om de brister eller missförhållanden som avses i 1 mom. inte har avhjälpits inom utsatt tid och om skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket bestämma att verksamheten i fråga omedelbart ska avbrytas och att utrymmet i fråga ska hållas stängt för kunder eller andra deltagare i den övervakade verksamheten högst en månad, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Om brister eller missförhållanden som avses i 2 mom. i fråga om åtgärder som bestämts med stöd av 58 d eller 58 f § inte har avhjälpits inom

Föreslagen lydelse

59 c §

Förelägganden och tvångsmedel

Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 1 mom., kan regionförvaltningsverket och kommunen meddela ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. Om det observeras brister eller missförhållanden i fullgörandet av skyldigheterna enligt 58 c § 6 mom. eller 58 e §, kan föreläggandet om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas meddelas av kommunen och Transport- och kommunikationsverket.

Regionförvaltningsverket och kommunen kan meddela ett föreläggande om avhjälpande av brister eller missförhållanden som observerats i iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58, 58 d eller 58 g §. Detsamma gäller Transport- och kommunikationsverket och kommunen i fråga om iakttagandet av ett beslut som fattats med stöd av 58 f §. Regionförvaltningsverket och kommunen kan dessutom när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 1 mom. och Transport- och kommunikationsverket när det gäller skyldigheterna enligt 58 h § 2 mom. meddela ett föreläggande om att de brister eller missförhållanden som observerats i fullgörandet ska avhjälpas.

När ett föreläggande som avses i 1 och 2 mom. meddelas ska det sättas ut en tidsfrist inom vilken de behövliga åtgärderna ska vidtas. Tidsfristen ska vara skälig med hänsyn till bristens eller missförhållandets karaktär samt arten av den verksamhet föreläggandet gäller.

Om de brister eller missförhållanden som avses i 1 mom. inte har avhjälpits inom utsatt tid och om skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan kommunen, regionförvaltningsverket och Transport- och kommunikationsverket bestämma att verksamheten i fråga omedelbart ska avbrytas och att utrymmet i fråga ska hållas stängt för kunder eller andra deltagare i den övervakade verksamheten högst en månad, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Om brister eller missförhållanden som avses i 2 mom. i fråga om åtgärder som bestämts med stöd av 58 d eller 58 f § inte har avhjälpits inom

Gällande lydelse

utsatt tid och skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan den myndighet som fattat beslutet meddela ett motsvarande föreläggande, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Ett föreläggande som avses i detta moment får inte gälla utrymmen som används för religionsutövning.

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket kan förena ett beslut som meddelats med stöd av 1–4 mom. med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

Om kommunen, regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket i samband med en inspektion eller i övrigt får kännedom om att en skyldighet eller begränsning som en annan myndighet har bestämt med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § åsidosatts i betydande grad, ska kommunen eller verket trots sekretessbestämmelserna underrätta den myndighet som bestämt om skyldigheten eller begränsningen om saken. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska trots sekretessbestämmelserna underrätta kommunen, om centret eller verket i samband med en inspektion som det förrättar med stöd av en annan lag eller i övrigt får kännedom om att skyldigheterna eller begränsningarna enligt 58 c § i betydande grad åsidosatts i samband med verksamhet som centret eller verket övervakar, samt underrätta den kommun eller det regionförvaltningsverk som fattat beslutet att en skyldighet eller begränsning som bestämts med stöd av 58 eller 58 d § har åsidosatts i betydande grad.

Om ett beslut om offentliga tillställningar eller allmänna sammankomster som har fattats med stöd av 58 § inte iakttas, har polisen rätt att förhindra, avbryta eller avsluta en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst. En polisman har också rätt att befälla en folksamling att skingra sig eller flytta på sig, om en offentlig tillställning eller allmän sammankomst strider mot ett beslut som fattats med stöd av den paragrafen. Om folksamlingen inte lyder en befallning att skingra sig eller att flytta på sig har en polisman rätt att med maktmedel skingra folksamlingen samt

Föreslagen lydelse

utsatt tid och skyldigheterna har åsidosatts väsentligt, kan den myndighet som fattat beslutet meddela ett motsvarande föreläggande, om det är nödvändigt för att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Ett föreläggande som avses i detta moment får inte gälla utrymmen som används för religionsutövning.

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket kan förena ett beslut som meddelats med stöd av 1–4 mom. med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

Om kommunen, regionförvaltningsverket eller Transport- och kommunikationsverket i samband med en inspektion eller i övrigt får kännedom om att en skyldighet eller begränsning som en annan myndighet har bestämt med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § åsidosatts i betydande grad, ska kommunen eller verket trots sekretessbestämmelserna underrätta den myndighet som bestämt om skyldigheten eller begränsningen om saken. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska trots sekretessbestämmelserna underrätta kommunen, om centret eller verket i samband med en inspektion som det förrättar med stöd av en annan lag eller i övrigt får kännedom om att skyldigheterna eller begränsningarna enligt 58 c § i betydande grad åsidosatts i samband med verksamhet som centret eller verket övervakar, samt underrätta den kommun eller det regionförvaltningsverk som fattat beslutet att en skyldighet eller begränsning som bestämts med stöd av 58 eller 58 d § har åsidosatts i betydande grad.

Om ett beslut om offentliga tillställningar eller allmänna sammankomster som har fattats med stöd av 58 § inte iakttas, har polisen rätt att förhindra, avbryta eller avsluta en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst. En polisman har också rätt att befälla en folksamling att skingra sig eller flytta på sig, om en offentlig tillställning eller allmän sammankomst strider mot ett beslut som fattats med stöd av den paragrafen. Om folksamlingen inte lyder en befallning att skingra sig eller att flytta på sig har en polisman rätt att med maktmedel skingra folksamlingen samt

Gällande lydelse

gripa personer som tredskas. Polisen ska om möjligt avgränsa sina åtgärder till att gälla endast dem som genom sitt uppträdande orsakar behovet att skingra folksamlingen eller be den flytta på sig.

Bestämmelser om en polismans rätt att skingra en folksamling, om en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst som avses i 7 mom. äventyrar allmän ordning och säkerhet eller utgör ett hinder för trafiken, finns i 2 kap. 9 § i polislagen (872/2011).

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen för förrättande av en inspektion som avses i 59 b §, för avbrytande av en verksamhet som avses i 59 c § 4 mom. och för stängning av ett utrymme som avses i 58 g §.

59 d §

Behörig kommunal myndighet

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar svarar för kommunens tillsyn enligt 59 a § och utövar befogenheter enligt 59 b och 59 c §, om inte kommunen med stöd av kommunallagen (410/2015) beslutar något annat.

Kommunfullmäktige kan ge en myndighet som avses i 1 mom. rätt att överföra behörigheten enligt 59 c § 1 och 2 mom. vidare till den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen, till någon annan tjänsteinnehavare i kommunen, till ett kommunalt organ eller till en sektion i ett kommunalt organ. En kommun kan också avtala med en annan kommun eller en samkommun om att sådan behörighet anförtros en tjänsteinnehavare i den kommunen eller samkommunen. En samkommun kan ingå ett sådant avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke till det.

De kommunala myndigheter som med stöd av 59 a–59 d § deltar i tillsynen får trots sekretessbestämmelserna lämna de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen till de andra myndigheter som deltar i kommunens tillsyn enligt denna lag samt till de myndigheter i andra

Föreslagen lydelse

gripa personer som tredskas. Polisen ska om möjligt avgränsa sina åtgärder till att gälla endast dem som genom sitt uppträdande orsakar behovet att skingra folksamlingen eller be den flytta på sig.

Bestämmelser om en polismans rätt att skingra en folksamling, om en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst som avses i 7 mom. äventyrar allmän ordning och säkerhet eller utgör ett hinder för trafiken, finns i 2 kap. 9 § i polislagen (872/2011).

Regionförvaltningsverket, kommunen och Transport- och kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen för förrättande av en inspektion som avses i 59 b §, för avbrytande av en verksamhet som avses i 59 c § 4 mom. och för stängning av ett utrymme som avses i 58 g §.

59 d §

Behörig kommunal myndighet

Det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar svarar för kommunens tillsyn enligt 59 a § och utövar befogenheter enligt 59 b och 59 c §, om inte kommunen med stöd av kommunallagen (410/2015) beslutar något annat.

Kommunfullmäktige kan ge en myndighet som avses i 1 mom. rätt att överföra behörigheten enligt 59 c § 1 och 2 mom. vidare till den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen, till någon annan tjänsteinnehavare i kommunen, till ett kommunalt organ eller till en sektion i ett kommunalt organ. En kommun kan också avtala med en annan kommun eller en samkommun om att sådan behörighet anförtros en tjänsteinnehavare i den kommunen eller samkommunen. En samkommun kan ingå ett sådant avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke till det.

De kommunala myndigheter som med stöd av 59 a–59 d § deltar i tillsynen får trots sekretessbestämmelserna lämna de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen till de andra myndigheter som deltar i kommunens tillsyn enligt denna lag samt till de myndigheter i andra

RP 73/2021 rd

Gällande lydelse

kommuner och samkommuner som deltar i tillsynen enligt denna lag.

59 e §

Rätt att få information

Regionförvaltningsverket, de kommunala myndigheter som deltar i tillsynen enligt denna lag och Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de upplysningar som är nödvändiga för tillsynen enligt 59 a–59 d § av den som är föremål för en skyldighet enligt 58 c eller 58 e § samt av den som med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § är föremål för ett beslut. Upplysningarna ska lämnas utan dröjsmål och avgiftsfritt.

91 §

Verkställighet av beslut

Beslut enligt 16, 57, 58, 58 b, 58 d, 58 f, 58 g, 59, 60–67 och 69–71 § får verkställas genast även om de överklagas.

Föreslagen lydelse

kommuner och samkommuner som deltar i tillsynen enligt denna lag.

59 e §

Rätt att få information

Regionförvaltningsverket, de kommunala myndigheter som deltar i tillsynen enligt denna lag och Transport- och kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de upplysningar som är nödvändiga för tillsynen enligt 59 a–59 d § av den som är föremål för en skyldighet enligt 58 c eller 58 e § samt av den som med stöd av 58, 58 d, 58 f eller 58 g § är föremål för ett beslut. Upplysningarna ska lämnas utan dröjsmål och avgiftsfritt.

91 §

Verkställighet av beslut

Beslut enligt 16, 57, 58, 58 b, 58 d, 58 f, 58 g, 59, 60–67 och 69–71 § får verkställas genast även om de överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021 och gäller till och med den 31 december 2021.